

اصلاحیه پیش‌نویس قانون تشکلهای اجتماعی (ویرایش دوم)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مسلسل: ۱۹۲۴۱
کد موضوعی: ۲۱۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

تاریخ انتشار:
۱۴۰۲/۶/۱۱

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۱/۱۰/۰۱
تاریخ پایان مطالعه: ۱۴۰۲/۰۴/۱۰

عنوان گزارش:

اصلاحیه پیش نویس قانون تشکلهای اجتماعی (ویرایش دوم)

نام دفتر:
مطالعات اجتماعی

تهیه و تدوین کنندگان:
حسام عزت آبادی پور، سینا شیخی، روح اله مکارم
(توسعه تعاون، مشارکت‌های مردمی و سرمایه اجتماعی)

مدیر مطالعه:
سینا شیخی

ناظران علمی:
کمیل قیدرلو، محسن بابایی مجرد، مهدی مختاری پیام

همکاران:
بهمن مشکینی، علی دهقان بنادکی، سمیه خزائی، سهیل معینی، رضا درمان، نادر میرزائی، محمد صالح
طیب نیا، داریوش کیوانی هفشجانی، سیاوش آقاخانی، محمد الموتی، علیرضا جابر انصاری، محمد
میرمحمد صادقی، نبی اله عشق‌ثانی، احمد شرفخانی، خانم استادعلی، روزبه کردونی.

اظهار نظر کنندگان:
خیراله خبری اصل، محمد عبدالحسین زاده، ریحانه رحمانی پور، علیرضا قادری، سیدمحمد حسین
فاطمی، رضا نیازی شهرکی، علیرضا حدادی، سامان یوسف‌وند، مریم حائری، لیلی رضایی، نادر ریاحی
سامانی، محمد جواد حیدری پور، آراسب احمدیان، رضا محمودی لموکی، علی مهرابی بهار، داوود نیکی،
سکینه خانعلی پور، رامین مالک.

ویراستار ادبی:
زهره عطاردی

گرافیک و صفحه آرایی:
محمد دهقانی شهرابی

- واژه‌های کلیدی:
۱. مشارکت مردمی
 ۲. تشکلهای اجتماعی
 ۳. سامانه جامع مشارکت‌های اجتماعی
 ۴. سند توسعه مشارکت
 ۵. نظام رتبه‌بندی
 ۶. شورای توسعه مشارکت‌های اجتماعی

فهرست مطالب

چکیده.....	۶
خلاصه مدیریتی.....	۷
مقدمه.....	۸
پیشینه تقنینی و پژوهشی.....	۱۱
فصل اول تعاریف و کلیات.....	۱۲
فصل دوم ساختار، تشکیلات و فرایندهای اجرایی.....	۱۴
فصل سوم مجوز تأسیس، فعالیت و ثبت.....	۱۹
فصل چهارم حقوق و تکالیف.....	۲۱
فصل پنجم تأمین مالی.....	۲۵
فصل ششم سایر مقررات.....	۲۶
منابع و مآخذ.....	۳۰

فهرست جداول و اشکال

جدول ۱. پیشینه تقنینی و پژوهشی حوزه تشکلهای مردم نهاد.....	۱۱
--	----

اصلاحیه پیش‌نویس قانون تشکل‌های اجتماعی (ویرایش دوم)

چکیده

و حکمرانی تشکل‌های اجتماعی صورت نگرفته است و این مسئله منجر به بروز چالش‌های فراوانی در حوزه تشکل‌های اجتماعی شده است. گزارش پیش‌رو پس از بررسی چالش‌های این حوزه، پیش‌نویس قانون تشکل‌های اجتماعی را با مشارکت ذی‌نفعان دولتی و غیردولتی، نخبگان اجرایی و خبرگان دانشگاهی در ۶ فصل و ۹۲ ماده تدوین کرده است.

تشکل‌های اجتماعی که براساس سوابق حقوقی کشور با عناوینی چون خیریه، جمعیت، بنیاد، انجمن، خانه، مجمع، سازمان مردم‌نهاد (سمن) و تشکل مردم‌نهاد شناخته می‌شوند، از مهم‌ترین انواع تشکل‌های مردمی هستند که به صورت غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی با اهدافی اجتماعی به فعالیت می‌پردازند. اما تاکنون اقدام مناسبی در زمینه تقنین

بیان مسئله

تشکیل های مردم نهاد تاکنون به وسیله آیین نامه های مختلف و قوانین پراکنده و گاهی موازی اداره شده اند. تصویب قانون جامع، هم می تواند از سردرگمی مردم در این عرصه بکاهد و هم از پشتوانه اجرایی و نظارتی قوی تری برخوردار شود و هم زمینه های سوء استفاده افراد سودجو را از بین ببرد. اما تاکنون اقدام مناسبی در زمینه تقنین و حکمرانی تشکیل های اجتماعی صورت نگرفته و این مسئله منجر به بروز چالش های فراوانی در حوزه تشکیل های اجتماعی شده است. اهم این چالش ها به شرح زیر است:

- ۱ ناشناخته ماندن ظرفیت ها و فرصت های تشکیل های اجتماعی،
- ۲ خلأ قانونی در حوزه تأسیس و فعالیت تشکیل های اجتماعی،
- ۳ تعریف و ماهیت مبهم تشکیل های اجتماعی،
- ۴ چندتولی گری در حوزه تشکیل های اجتماعی،
- ۵ ضعف ساز و کار نظارت تخصصی و عمومی دولت و جامعه بر تشکیل های اجتماعی،
- ۶ فساد در حوزه تأمین مالی تشکیل های اجتماعی،
- ۷ ابهام در حقوق و تکالیف تشکیل ها و عدم ضمانت اجرایی مناسب برای تحقق آنها.

یافته های کلیدی

قانونگذاری مناسب در حوزه تشکیل های اجتماعی می تواند ضمن حل بسیاری از مشکلات موجود، مشارکت مردم در حکمرانی را ارتقا بخشد و در نتیجه کارآمدی و کیفیت حکمرانی را نیز افزایش دهد. مرکز پژوهش های مجلس با استناد به ماده (۱۴۲) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی تدوین پیش نویس قانون تشکیل های اجتماعی را با دو رویکرد «تقویت و تسهیل مشارکت مردم در امور اجتماعی» و «تنظیم گری و ساماندهی تشکیل های اجتماعی در حکمرانی اجتماعی کشور» را انجام داده است. این پیش نویس با بهره گیری از نظرات کارشناسان و فعالان اجتماعی و بهره گیری از تجربیات به روز جهانی چند مسئله مهم را مدنظر قرار داده است:

- ۱ شفافیت عملکردی تشکیل های اجتماعی، دستگاه های دولتی و تنظیم گران این حوزه و انضباط مالی تشکیل های اجتماعی؛
- ۲ استفاده از ظرفیت دولت الکترونیک و ایجاد سامانه بر خط تشکیل های اجتماعی به منظور تسهیل و تسریع فعالیت های تشکیل ها؛
- ۳ تفکیک میان سطوح مختلف تشکیل های اجتماعی از محلی تا بین المللی و تنظیم حقوق و تکالیف متناسب با هر سطح؛

- ۴ ایجاد متولی واحد برای تشکیل های اجتماعی در شورایی متشکل از نمایندگان تشکیل های اجتماعی، وزارت کشور و سایر ذی نفعان و دستگاه های تخصصی به منظور سیاستگذاری منسجم تر و کارآمدتر فعالیت های اجتماعی؛
- ۵ ایجاد نظام رتبه بندی برای ایجاد اعتماد عمومی و توزیع هدفمند ظرفیت ها و حمایت های دولتی؛
- ۶ ایجاد ضمانت اجرایی برای حقوق و تکالیف تشکیل های اجتماعی.

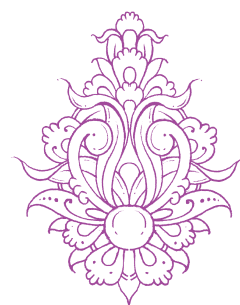
پیشنهاد راهکار تقنینی، نظارتی یا سیاستی

پیش نویس ذکر شده پس از اخذ نظر ها و پیشنهاد های واصله از جانب فعالان اجتماعی و نخبگان اجرایی، بازبینی و در قالب ۶ فصل زیر اصلاح شد:

- ۱ تعاریف و کلیات؛
- ۲ ساختار، تشکیلات و فرایندهای اجرایی؛
- ۳ مجوز تأسیس، فعالیت و ثبت؛
- ۴ حقوق و تکالیف
- ۵ تأمین مالی
- ۶ سایر مقررات

اهم پیشنهاد های اعمال شده در پیش نویس فوق الذکر نیز به شرح زیر است:

- ۱ متولیان حوزه های «تصمیم گیری»، «نظارت» و «اجرا» در موضوعات مرتبط با تشکیل های اجتماعی تفکیک شدند؛
- ۲ نقش تشکیل ها در حوزه های تصمیم گیری و اجرا، پررنگ تر شد و در ترکیب شورای توسعه و شورای فنی در موضع اکثریت قرار گرفتند؛
- ۳ نقش نهادهای نظارتی در حوزه نظارت پررنگ شد و در ترکیب شورای ارزیابی در موضع اکثریت قرار گرفتند؛
- ۴ امکان مطالبه گری تشکیل ها تقویت و تضمین شد؛
- ۵ فراوانی تشکیل ها در حوزه تولی گری این حوزه بسیار بیشتر شد. (بطور مثال در سطح ملی از ۴ نفر به ۲۲ نفر عضو ثابت و ۴ نفر ناظر افزایش یافت)؛
- ۶ قواعد تأسیس و فعالیت تشکیل های هیئت امنائی نسبت به نسخه اولیه پیش نویس تسهیل شد؛
- ۷ قواعد شفافیت و انضباط مالی تشکیل ها تقویت شد؛
- ۸ قواعد مرتبط به تأسیس و فعالیت شبکه ها تصریح و تدقیق شد؛
- ۹ امکان حضور یا عضویت تشکیل ها در شورای اجتماعی کشور، شورای توسعه و برنامه ریزی استان ها و شوراهای عالی آمایش سرزمین، حفاظت از محیط زیست، تأمین اجتماعی تسهیل شد.

مقدمه

مشارکت مردمی از شاخص‌های بسیار مهم حیات اجتماعی به حساب می‌آید. دولت‌ها موظفند با ساماندهی و تسهیل فعالیت مردم به افزایش مشارکت اجتماعی یاری رسانند. در دنیای پیچیده امروز بدون بسترسازی مناسب، مشارکت به ضد خود تبدیل می‌شود و امکان سوءاستفاده قدرت‌های مختلف از ظرفیت مردمی را فراهم می‌سازد. همچنین در صورت عدم حمایت از بخش مردمی در هر کشور، بخش‌های قدرتمند خصوصی و دولتی، امکان بروز و ظهور مناسب به گروه‌های مردمی را نخواهند داد [۱].

مشارکت مردمی بدون برنامه‌ریزی و قواعد مناسب به هدررفت نیرو و ظرفیت‌های اجتماعی و در مواردی به فسادهای مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی می‌انجامد. یکی از رسالت‌های دولت، طراحی و ایجاد فرایندها و ساختارهای مناسب برای مشارکت مردم در حکمرانی است. این ساختارها افزون بر آسان کردن فعالیت‌های مردمی، از مردم در برابر قدرت‌های مختلف سیاسی و اقتصادی و فسادهای احتمالی ایشان صیانت می‌کند [۲]. در قانون اساسی نظام جمهوری اسلامی ایران مشارکت مردمی جایگاهی مهم در حکمرانی دارد. در اصول (۳، ۷، ۸، ۲۶، ۲۷، ۵۶ و ۱۰۰) قانون اساسی، مشارکت مردمی در چهار سطح تصمیم‌گیری، نظارت، مطالبه‌گری و اجرا طراحی شده است و اساساً در مقدمه این قانون، شیوه حکومت در اسلام و حکومت مستضعفین به معنای مشارکت آحاد مردم در «تمام مراحل تصمیم‌گیری‌های سیاسی و سرنوشت‌ساز» و «روند تحول جامعه» دانسته شده است تا «هر فردی خود دست‌اندر کار و مسئول رشد، ارتقا و رهبری شود» و «زمینه بروز و شکوفایی استعدادها به‌منظور تجلی ابعاد خداگونه‌ی انسان فراهم آید».

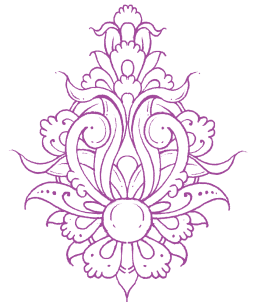
تشکل‌های مردمی نظام ساختار یافته و نهادمند مشارکت مردمی هستند. کارکرد اصلی تشکل‌های مردمی، توانایی چشمگیر آنها در ایفای نقش حلقه‌های واسطه میان مردم و حاکمیت است؛ زیرا ارتباط میان بخش متمرکز دولتی و بخش گسترده و متنوع مردمی به واسطه‌های مناسب نیاز دارد. عملکرد مناسب این حلقه‌های میانی افزون بر افزایش کارآمدی حکمرانی، به نشاط اجتماعی و افزایش سرمایه اجتماعی هم می‌انجامد [۲].

تشکل‌های اجتماعی که بر اساس سوابق حقوقی کشور با عناوینی چون خیریه، جمعیت، بنیاد، انجمن، خانه، مجمع، سازمان مردم‌نهاد (سمن) و تشکل مردم‌نهاد شناخته می‌شوند، از مهم‌ترین انواع تشکل‌های مردمی هستند که به صورت غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی با اهدافی اجتماعی به فعالیت می‌پردازند. این تشکل‌ها توانایی بسیار بالایی برای جلب سطوح مختلف مشارکت مردمی، یعنی مشارکت در تصمیم‌گیری، نظارت، مطالبه‌گری و اجرا دارند، اما این مشارکت تنها در صورتی محقق می‌شود که پشتیبانی قانونی مناسبی از این عرصه صورت گیرد و تشکل‌های اجتماعی با الگویی مناسب در نظام حکمرانی کشور تعریف شوند تا از یک سو مردم دچار سرگردانی و بی‌برنامگی در این مشارکت نشوند و از سوی دیگر ضمانت‌های تقنینی مناسبی برای پشتیبانی از این حضور سنجیده شود. اما تاکنون اقدام مناسبی در زمینه تقنین و حکمرانی تشکل‌های اجتماعی صورت نگرفته و این مسئله منجر به بروز چالش‌های فراوانی در حوزه تشکل‌های اجتماعی به شرح ذیل شده است [۲].

۱. ناشناخته ماندن ظرفیت‌ها و فرصت‌های تشکل‌های اجتماعی

تشکل‌های اجتماعی و بخش مردمی ظرفیت بالایی برای ارتقای سطح تصمیم‌گیری، نظارت، مطالبه‌گری و اجرا در حکمرانی را دارند که در کشور کمتر مورد توجه قرار گرفته است و این بخش نسبت به بخش‌های خصوصی و دولتی جایگاه نازل‌تری دارد. این وضعیت در اکتفا به نقش اجرایی مردم و کم‌رنگ بودن نقش‌های مطالبه‌گری، نظارت و تصمیم‌گیری مردمی در سند آمایش سرزمین، برنامه ششم توسعه و قوانین بودجه کشور قابل مشاهده است و نشان از ضرورت سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای ارتقای تشکل‌های اجتماعی و بخش مردمی کشور در تعیین سرنوشت خودشان دارد.

۲. خلأ قانونی در حوزه تأسیس و فعالیت تشکل‌های اجتماعی

اصلی ترین مشکل در حوزه مشارکت های مردمی، خلأ قانونی در این حوزه است. با تدوین قانونی جامع می توان وضعیت تشکلهای اجتماعی و به تبع آن، جایگاه مردم را در مدیریت جامعه ارتقا داد؛ قانونی که در آن سازوکار تأسیس و فعالیت تشکلهای اجتماعی، حقوق و تکالیف، الگوی تأمین مالی و ابزارهای نظارتی بر این تشکلهار را تنظیم کرده باشد.

۳. تعریف و ماهیت مبهم تشکلهای اجتماعی

تدقیق ماهیت تشکلهای اجتماعی با توجه به قیود غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی آن ضروری است، زیرا ابهام در این قیود، زمینه سوءاستفاده های مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی را در کشور ایجاد می کند.

۴. چندتولی گری در حوزه تشکلهای اجتماعی

در کشور ایران سازمان امور اجتماعی کشور، سازمان بهزیستی، نیروی انتظامی و کمیته امداد امام خمینی به صورت مستقل اقدام به صدور مجوز تأسیس و فعالیت تشکلهای اجتماعی می کنند. در حالی که بسیاری از کشورهای دنیا متولی واحدی برای این عرصه مشخص کرده است، تعدد متولیان تشکلهای اجتماعی در کشور مشکلات مختلفی را ایجاد کرده است؛ مشکلاتی مانند تفاوت رویه و مقررات در عرصه واحد، موازی کاری در دستگاههای اجرایی، ابهام در آمار و اطلاعات، سردرگمی مردم و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در ثبت تشکل و پیچیده شدن فرایند نظارت های تخصصی.

۵. ضعف سازوکار نظارت تخصصی و عمومی دولت و جامعه بر تشکلهای اجتماعی

در حال حاضر ظرفیت ها و زیرساخت های نظارتی مؤثر بر خط و عمومی بر تشکلهای اجتماعی وجود ندارد و این موضوع مانع شفافیت عملکردی و مالی تشکلهای جامعه شده است. نتیجه این ابهام و عدم شفافیت پایین آمدن اعتماد اجتماعی به تشکلهای خواهد بود که این اعتماد اجتماعی مهم ترین سرمایه تشکلهای اجتماعی است. بسیاری از کشورهای جهان با الگوهای بر خط نظارت مردمی و شفافیت و کاستن از نظارت های دولتی، به نظارت دقیق تر و ایجاد سهولت برای همه ذی نفعان دست یافته اند که الگویی مناسب در این حوزه تلقی می شود.

۶. فساد در حوزه تأمین مالی تشکلهای اجتماعی

مسائل مالی از مهم ترین بسترهای ایجاد فساد در تشکلهای اجتماعی در تمام جهان است که کشورهای مختلف دنیا با قواعد مالی مشخص از افتادن تشکلهای به منجانب مفساد اقتصادی، مانند پول شویی و کلاهبرداری جلوگیری می کنند. تدوین قانون با توجه ویژه به مسئله تأمین مالی، می تواند بخشی از گلوگاه های فسادخیز این حوزه را حذف کند.

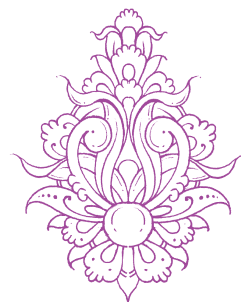
۷. ابهام در حقوق و تکالیف تشکلهای و عدم ضمانت اجرایی مناسب برای تحقق آنها

یکی از مهم ترین مؤلفه های تأثیر گذار بر عملکرد تشکلهای اجتماعی، حقوق و تکالیف آنهاست. در واقع حقوق تشکلهای به آنها امکان مشارکت مؤثر در جامعه می دهد و تکالیف موجب پاسخ گویی تشکلهای متناسب با حقوق ایشان می شود. ابهام در چگونگی تحقق این حقوق و تکالیف و نبود ضمانت اجرایی برای عملیاتی شدن آنها، منجر به تخلف از مقررات، ناکارآمدی این حوزه و بی انگیزگی مردم برای مشارکت می شود.

۸. سایر آسیب های تشکلهای اجتماعی در کشور نیز عبارتند از:

- آگاهی پایین جامعه نسبت به مبانی مشارکت و توسعه مشارکتی، ضوابط تأسیس و فعالیت تشکلهای اجتماعی، ظرفیت ها و فرصت های منبعث از آنها؛
- ضعف در آمار و اطلاعات منسجم و متقن در خصوص تعداد تشکلهای فعال و غیرفعال کشور و توزیع جغرافیایی آنها در کشور و سایر اطلاعات مورد نیاز برای شناخت و برنامه ریزی در این حوزه؛
- طولانی و زائد بودن فرایندهای اداری مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکلهای اجتماعی و بی توجهی به پیاده سازی دولت الکترونیک در این حوزه؛
- ناکارآمدی نظام گزارش دهی و گزارش گیری دستگاههای اجرایی در حوزه برنامه های انجام شده توسط تشکلهای مردم نهاد و اقدامات دستگاههای اجرایی؛
- شفاف نبودن اقدام های مالی و عملیاتی تشکلهای و دستگاههای اجرایی مرتبط با آنها.

قانون گذاری مناسب در حوزه تشکلهای اجتماعی می تواند ضمن حل بسیاری از مشکلات موجود، مشارکت مردم در حکمرانی را ارتقا بخشد و در نتیجه کارآمدی و کیفیت حکمرانی را نیز افزایش دهد. مرکز پژوهش های مجلس با استناد به ماده (۱۴۲) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی تدوین پیش نویس قانون تشکلهای اجتماعی را با دورویکرد

«تقویت و تسهیل مشارکت مردم در امور اجتماعی» و «تنظیم‌گری و ساماندهی تشکلهای اجتماعی در حکمرانی اجتماعی کشور» را در دستور کار خود قرار داد. در این راستا اقدامات زیر انجام شد:

۱. برگزاری بیش از ۱۰۰ جلسه تخصصی با صاحب‌نظران، کارشناسان و ذی‌نفعان مرتبط با تشکلهای اجتماعی در دولت، قوه قضائیه، نهادهای انقلابی و قوه مقننه و نمایندگان تشکلهای اجتماعی کشور؛
۲. مطالعه تطبیقی تشکلهای مردم‌نهاد فرانسه، انگلستان، ولز، ترکیه، آمریکا و آلمان؛
۳. آسیب‌شناسی وضع موجود تشکلهای ایران؛
۴. تهیه و تدوین ۷ گزارش تخصصی در حوزه تشکلهای اجتماعی.

مرکز پژوهش‌های مجلس پس از شناخت وضع موجود و مطالعه تجربیات دنیا در حوزه تشکلهای اجتماعی با مشورت ذی‌نفعان فوق‌الذکر هم‌سو با مبانی دینی و ادبیات نظری روز دنیا، پیش‌نویس قانون تشکلهای اجتماعی را در ۵ فصل و ۷۲ ماده تدوین و به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی تقدیم کرد.

پیش‌نویس مذکور در جلسات کارگروه تشکلهای اجتماعی مجلس شورای اسلامی بررسی شد و پس از استماع و بررسی نظرات و نقدهای ذی‌نفعان دولتی و غیردولتی برخی از مواد پیش‌نویس پس از اخذ اکثریت آرای اعضای کارگروه، اصلاح شد. مهم‌ترین اصلاحات اعمال شده در کارگروه مذکور به شرح ذیل است:

(الف) تبیین الگوی رتبه‌بندی تشکلهای تصریح شاخص‌های کمی و کیفی آن؛

(ب) حذف جزئیات مرتبط با سامانه جامع تشکلهای اجتماعی و ارجاع آنها به آیین‌نامه اجرایی؛

(ج) اصلاح برخی از صلاحیت‌های عمومی مورد نیاز برای تأسیس تشکلهای؛

(د) تغییر ترکیب اعضای شورای توسعه مشارکتهای اجتماعی؛

(ه) تعیین حداقل ۱۸ سال سن برای متقاضیان تأسیس تشکلهای؛

(و) ایجاد فرصت کارآفرینی اجتماعی و انجام فعالیت‌های درآمدزا در راستای اهداف تشکل؛

(ز) اضافه شدن یک نماینده از تشکلهای به هیئت حل اختلاف مالیاتی.

متن اصلاحیه پیش‌نویس فوق‌الذکر توسط برخی از فعالان اجتماعی و نخبگان اجرایی کشور بررسی و پیشنهادهایی جهت تقویت آن سند ارائه شد. از این رو، مجدداً ۱۰ جلسه کارشناسی (۳۵ ساعت) با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی دولتی و غیردولتی که پیشنهادهای مکتوب به مرکز پژوهش‌های مجلس ارسال کرده بودند، برگزار شد. ماحصل جلسات کارشناسی مذکور، اعمال اصلاحاتی در نسخه اصلاحیه پیش‌نویس قانون تشکلهای اجتماعی در بخش‌های تعاریف، ساختار تولی‌گری حوزه مشارکتهای اجتماعی، فرایند صدور مجوز تأسیس و فعالیت تشکل، حقوق و تکالیف تشکلهای و دستگاه‌های اجرایی مرتبط با حوزه مشارکتهای مردمی بوده است. اصلاحات با اجماع نظر اعضای حقیقی و حقوقی دولتی و غیردولتی جلسات پیش‌گفته، در ۶ فصل و ۹۲ ماده به شرح ذیل اعمال و برای بررسی نهایی به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی ارسال شد.

پیشینه تقنینی و پژوهشی

رفع خلأ یا نواقص قوانین مرتبط با سازمان های غیردولتی (تشکیل های مردم نهاد) در کشور، همواره دغدغه سیاستگذاران و پژوهشگران حوزه اجتماعی بوده است. در طی دو دهه اخیر، بارها طرح هایی توسط نمایندگان مجلس برای رفع ایرادهای فوق الذکر تهیه و بررسی شده است. تقدیم طرح های مذکور نیز به نوبه خود، اظهار نظرهای کارشناسی پژوهشگران حوزه اجتماعی را به دنبال داشته است. برخی از طرح ها و مطالعات مذکور در جدول زیر معرفی شده است.

جدول ۱. پیشینه تقنینی و پژوهشی حوزه تشکیل های مردم نهاد

عنوان	تاریخ	شماره ثبت / مسلسل	دوره	نویسنده/طراح
طرح ناظر بر تأسیس و فعالیت سازمان های مردم نهاد (غیردولتی)	۱۳۸۷	۲۵۹	هشتم	شجاعی و ۲۸ نماینده دیگر مجلس
اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح ناظر بر تأسیس و فعالیت سازمان های مردم نهاد (غیردولتی)»	۱۳۸۷	۲۶۰۹۴۹۳	هشتم	دفتر مطالعات سیاسی و فرهنگی مرکز پژوهش های مجلس
طرح یک فوریتی اجازه وقف اموال در اختیار مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی	۱۳۸۹	۴۲۷	هشتم	عباس پور تهرانی فرد و ۶۱ نماینده دیگر مجلس
اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اجازه وقف اموال در اختیار مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی»	۱۳۸۹	۲۴۰۱۰۲۸۷	هشتم	دفتر مطالعات حقوقی و اجتماعی مرکز پژوهش های مجلس
طرح تأسیس سازمان غیردولتی جهاد اقتصادی	۱۳۹۱	۱۶۸	نهم	بنی هاشمی چهارم و ۶۰ نماینده دیگر مجلس
اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح تأسیس سازمان غیردولتی جهاد اقتصادی»	۱۳۹۱	۱۲۷۳۶	نهم	فتح اله تار، فضل اله زارع پور، محمدرضا مالکی و سیدمجتبی حسینی پور اردکانی
طرح ناظر بر تأسیس و فعالیت سازمان های مردم نهاد (غیردولتی)	۱۳۹۲	۳۸۱	نهم	الیاس نادران و ۲۸ نماینده دیگر مجلس
اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح ناظر بر تأسیس و فعالیت سازمان های مردم نهاد (غیردولتی)»	۱۳۹۲	۲۶۰۱۳۳۳۷	نهم	دفتر مطالعات سیاسی، حقوقی و اجتماعی مرکز پژوهش های مجلس
تشریح طرح حمایت از خیرین سلامت	۱۳۹۹	۲۲۹	یازدهم	حسینعلی شهرباری و ۳۵ نماینده دیگر مجلس
اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح حمایت از خیرین سلامت»	۱۴۰۰	۱۷۶۲۹	یازدهم	حسام عزت آبادی پور، محمد بختیاری، سینا شیخی
طرح حمایت از خیرین	۱۳۹۸	۳۷۲	یازدهم	جعفر قادری و ۴۴ نماینده دیگر مجلس
اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح حمایت از خیرین»	۱۴۰۰	۱۷۹۱۳	یازدهم	سینا شیخی، حسام عزت آبادی پور، مهدی سرمست شوشتری
طرح ناظر بر تأسیس و فعالیت سازمان های مردم نهاد (غیردولتی)	۱۳۹۹	۴۰۰	یازدهم	محمدرضا مبالغیان بافقی و ۲۲ نماینده دیگر مجلس
اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح ناظر بر تأسیس و فعالیت سازمان های مردم نهاد (غیردولتی)»	۱۴۰۰	۱۷۹۱۷	یازدهم	سینا شیخی، حسام عزت آبادی پور، علی دهقان بنادکی، محمد عبدالحسین زاده، سمیه خزایی
طرح تشویق و حمایت از خیرین	۱۳۹۹	۴۰۴	یازدهم	حسین حسین زاده و ۲۷ نماینده دیگر مجلس
اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح تشویق و حمایت از خیرین»	۱۴۰۰	۱۷۶۲۶	یازدهم	سینا شیخی، حسام عزت آبادی پور
طرح نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای منفی - تخصصی	۱۴۰۰	۶۷۵	یازدهم	محمد صالح جوکار و ۴۳ نماینده دیگر مجلس
اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای منفی-تخصصی»	۱۴۰۱	۲-۲۴۰۱۸۶۰۲	یازدهم	روح اله مکارم
پیش نویس قانون تشکیل های اجتماعی	۱۴۰۱	۱۸۲۸۶	یازدهم	حسام عزت آبادی پور، سینا شیخی، روح اله مکارم

پژوهش پیش رو، با مطالعه پیشینه پژوهشی مذکور در جدول فوق و رفع مشکلات و نواقض آنها اقدام به تدوین پیش نویس قانون تشکیل های اجتماعی کرده است. پیش نویس مذکور جامع ترین پیش نویس قانون در حوزه تشکیل های مردم نهاد بوده که تاکنون تدوین و به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است.

فصل اول تعاریف و کلیات

ماده (۱) دستگاه اجرایی: منظور از «دستگاه اجرایی» در این قانون، مجموعه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، ماده (۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه و ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و مستثنیات آن ماده است که به‌اختصار «دستگاه» نیز خوانده می‌شود.

ماده (۲) تشکل اجتماعی: تشکل اجتماعی که در این قانون به‌اختصار «تشکل» نامیده می‌شود، مؤسسه غیرتجاری است که توسط اشخاص حقیقی به صورت داوطلبانه با رعایت مقررات مندرج در این قانون تأسیس شده و به صورتی غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی و با اهداف اجتماعی فعالیت می‌کند.

تبصره «۱» نیروی انسانی داوطلب که بابت فعالیت در تشکل انتفاعی ندارد در زمان فعالیت در تشکل مشمول خدمات بیمه تأمین اجتماعی نمی‌شود و تشکل هیچ مسئولیتی نسبت به پرداخت حق بیمه فرد مذکور ندارد.

تبصره «۲» مالکیت، مدیریت، تأمین مالی به‌استثنای موارد مذکور در بندهای «۷» تا «۱۰» ماده (۷۱) این قانون و هرگونه مداخله در تأسیس و اداره تشکل از جانب دستگاه‌ها، ممنوع است.

تبصره «۳» استفاده شخصی و خارج از اهداف اساسنامه از دارایی‌های تشکل و تقسیم درآمد و سود در تشکل ممنوع است. پرداخت حقوق و مزایا براساس قانون کار مصوب ۱۳۶۹، صرفاً به نیروی غیرداوطلب یا مدیرعامل تمام‌وقت تشکل یا هر دو بلامانع است.

تبصره «۴» هرگونه فعالیت در جهت کسب و مشارکت در قدرت سیاسی و نقد و اصلاح آن موضوع ماده (۱) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مصوب ۱۳۹۴ و تبلیغ له یا علیه نامزدهای انتخاباتی ممنوع است.

ماده (۳) شبکه نوعی تشکل اجتماعی است که صرفاً توسط شخصیت حقوقی سایر تشکلات تشکیل می‌شود. تشکلات استانی، ملی و بین‌المللی که موضوع فعالیت آنها مشترک است می‌توانند در صورت داشتن حداقل دو سال سابقه فعالیت بارتبه‌های متوسط و بالاتر با رعایت ضوابط این قانون اقدام به تأسیس شبکه کنند.

تبصره «۱» - حداقل تعداد تشکل و حداقل تعداد اعضای هیئت‌مدیره تشکلات متقاضی برای عضویت در شبکه توسط شورای توسعه تعیین می‌شود. تعداد تشکلات عضو شبکه نمی‌تواند کمتر از ۳۰ درصد تشکلات فعال در موضوع فعالیت شبکه در سطح جغرافیایی فعالیت آن شبکه و تعداد اعضای هیئت‌مدیره شبکه نیز نمی‌تواند کمتر از ۱۰ نفر باشد.

تبصره «۲» - نمایندگان تشکلات در هیئت‌مدیره شبکه باید

صلاحیت‌های عمومی و تخصصی موضوع این قانون را داشته باشند.
تبصره «۳» - تشکلات در یک موضوع، تنها در یک شبکه تخصصی می‌توانند عضویت داشته باشند و عضویت آنها در شبکه‌های سایر موضوعات بلامانع است.

تبصره «۴» - اعضای هیئت‌مدیره شبکه در یک موضوع تخصصی نمی‌توانند در تشکلات عضو سایر شبکه‌های آن موضوع عضویت داشته باشند.

تبصره «۵» تشکلات در صورت احراز شرایط عضویت در شبکه که در اساسنامه مصوب شبکه درج شده است، از حق عضویت در شبکه برخوردارند. درخواست رد عضویت تشکل در شبکه باید با ذکر دلیل و به صورت مکتوب و همچنین از طریق سامانه به تشکل متقاضی عضویت اعلام شود. تشکلات می‌توانند نسبت به رد درخواست عضویت یک تشکل یا نسبت به پذیرش بدون صلاحیت یک تشکل در شبکه به شورای ارزیابی اعتراض کنند.

ماده (۴) موضوع فعالیت تشکلات براساس آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۹۲) به دو گروه حمایتی خدماتی و توسعه اجتماعی تقسیم می‌شود.

ماده (۵) انواع تشکل از نظر ساختار به دو گونه تشکلات عضوپذیر و تشکلات هیئت‌امنائی تقسیم می‌شوند:

الف) تشکلات عضوپذیر براساس شرایط عضویت مندرج در اساسنامه مصوب می‌توانند بدون محدودیت، عضو بپذیرند. درج تعداد اعضا در اساسنامه الزامی نیست. تشکل توسط «هیئت‌مدیره» اداره می‌شود. در تشکلات عضوپذیر اعضای هیئت‌مدیره از بین اعضای تشکل توسط مجمع عمومی اعضا برای دوره معینی که در اساسنامه تشکل مشخص می‌شود، انتخاب می‌شوند. این دوره نباید کمتر از دو و بیشتر از چهار سال باشد. انتخاب ارکان تشکل و اداره آن مبتنی بر رأی‌گیری از اعضای تشکل است و همه اعضای تشکل می‌توانند نامزد عضویت در ارکان تشکل باشند.

ب) تشکلات هیئت‌امنائی در قالب تشکل محلی یا استانی یا ملی و با موضوع فعالیت‌های حمایتی خدماتی تأسیس و مطابق اساسنامه مصوب به صورت هیئت‌امنائی اداره می‌شوند. حداقل تعداد اعضای هیئت‌امنائی تشکلات محلی، استانی و ملی هیئت‌امنائی به ترتیب ۵، ۱۰ و ۱۵ نفر است. تعداد دقیق اعضای هیئت‌امنا در اساسنامه قید می‌شود. اعضای هیئت‌مدیره توسط هیئت‌امنا انتخاب می‌شوند. همه اعضای هیئت‌امنا می‌توانند نامزد عضویت در ارکان تشکل باشند. افزایش تعداد اعضای هیئت‌امنا، انتخاب ارکان تشکل و اداره آن مبتنی بر رأی‌گیری از اکثریت مطلق اعضای هیئت‌امناست. مصوبات هیئت‌مدیره با رأی اکثریت مطلق اعضا اتخاذ می‌شود و در حدود اختیارات هیئت‌مدیره مطابق اساسنامه

لازم الاجراست.

تبصره «۱» در تشکیل های عضوپذیر تا زمان تشکیل نخستین مجمع عمومی اعضا، هیئت مؤسس می تواند برای اداره تشکیل حداکثر برای یک سال هیئت مدیره موقت تعیین کند.

تبصره «۲» وظایف و اختیارات هیئت مدیره و مدیرعامل و بازرس در اساسنامه تشکیل تعیین می شود.

تبصره «۳» مدیرعامل تشکیل توسط هیئت مدیره برای دوره معینی انتخاب می شود. مدیرعامل تشکیل به عنوان بالاترین رکن اجرایی تشکیل، مسئول اجرای مصوبات هیئت مدیره و اداره تشکیل به موجب این قانون و اختیاراتی است که توسط هیئت مدیره تعیین می شود. مدیرعامل می تواند از بین اعضای هیئت مدیره یا خارج از آن انتخاب شود.

تبصره «۴» مجمع عمومی اعضا و هیئت امنا باید حداقل یک نفر را برای نظارت بر فعالیت های مالی و عملکردی تشکیل به عنوان بازرس برای دوره معینی انتخاب کنند. وظایف و اختیارات بازرس به موجب این قانون و هیئت مدیره تعیین و در اساسنامه تشکیل درج می شود.

ماده (۶) انواع تشکیل ها عبارتند از: تشکیل های محلی، تشکیل های استانی، تشکیل های ملی، تشکیل های بین المللی، شبکه های استانی، شبکه های ملی و شبکه های بین المللی که برای تأسیس باید صلاحیت های عمومی و تخصصی مذکور در این قانون را داشته باشند.

تبصره «۱» تشکیل و شبکه ملی و تشکیل و شبکه بین المللی باید به ترتیب سابقه فعالیت در سطوح استانی و ملی در کشور و همچنین رتبه های ممتاز یا خوب را از نظام رتبه بندی داشته باشند. هیچ تشکلی در بدو فعالیت نمی تواند مجوز تأسیس تشکیل های ملی و بین المللی را اخذ کند. تشکیل های محلی و استانی از داشتن سابقه فعالیت در بدو تأسیس معاف هستند.

تبصره «۲» سقف تراکنش مالی سالیانه تشکیل های محلی که در محدوده روستا، دهستان، محله و منطقه موضوع مواد «۱» تا «۴» قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری با اصلاحات و الحاقات بعدی آن فعالیت می کنند و ارکان آن از ساکنان همان محدوده فعالیت هستند، توسط شورای توسعه موضوع ماده (۱۲) این قانون تعیین می شود.

تبصره «۳» تشکیل ها و شبکه های بین المللی هر ۵ سال باید درخواست تمدید مجوز فعالیت خود را در سامانه ثبت کنند، شورای فنی ملی مکلف است فرایند تمدید مجوز مذکور را براساس ضوابط ماده (۳۸) این قانون، حداکثر ظرف ۳۰ روز کاری طی کند.

ماده (۷) نظام رتبه بندی تشکیل های اجتماعی: مجموعه ای از شاخص ها، اصول، قواعد و فرایندهایی است که به منظور هدایت و توانمندسازی تشکیل ها، ایجاد اعتبار و اعتماد عمومی برای آنها و همچنین بررسی شرایط تأسیس تشکیل ها به موجب آیین نامه اجرایی این قانون به صورت فصلی و با اعمال موارد ذیل اقدام به رتبه بندی تشکیل ها می کند. نظام رتبه بندی تشکیل های اجتماعی به اختصار «نظام رتبه بندی» نامیده می شود.

الف) رتبه بندی در چهار گروه: ۱. تشکیل محلی، ۲. تشکیل و شبکه استانی، ۳. تشکیل و شبکه ملی، ۴. تشکیل و شبکه بین المللی؛

ب) رتبه بندی فاصله ای؛

پ) رتبه بندی طبقه ای در پنج سطح ممتاز، خوب، متوسط، ضعیف و نامطلوب؛

ت) رتبه بندی به تفکیک نوع فعالیت حمایتی خدماتی و توسعه اجتماعی؛

ث) رتبه بندی به تفکیک دسته بندی حوزه های تخصصی؛

ج) ارزیابی کیفی و نمره دهی از طریق خودارزیابی، ارزیابی خدمت گیرندگان، امتیازدهی خیرین یا کمک کنندگان، نمره دهی مردم، بازرس تشکیل، سایر تشکیل های حوزه تخصصی، دستگاه های تخصصی و شورای ارزیابی؛

چ) ارزیابی کمی از طریق جمع آوری داده ها و اطلاعات مندرج در گزارش های ثبت شده تشکیل ها، اداره مالیاتی، بانک مرکزی و شورای فنی؛

ح) تبیین شاخص های ترکیبی (کمی و کیفی) ارزیابی برای بررسی:

۱. شاخص های کیفی نظام رتبه بندی به شرح ذیل است:

■ میزان تحقق برنامه ها،

■ اثربخشی عملکرد،

■ انضباط و شفافیت مالی و عملکردی،

■ حسن اجرای این قانون.

۲. شاخص های کمی نظام رتبه بندی به شرح ذیل است:

■ نسبت هزینه های برنامه به کل هزینه ها،

■ نسبت هزینه های اداری و عملیاتی به کل هزینه ها،

■ درصد هزینه های جذب سرمایه،

■ نسبت بدهی ها به دارایی ها،

■ نسبت سرمایه در گردش به دارایی ها،

■ نسبت حقوق و دستمزد (هزینه جاری) به کل هزینه ها،

■ نسبت حقوق هیئت مدیره به کل حقوق و دستمزد کارکنان،

■ نسبت کمک های غیردولتی به کل منابع،

■ نسبت کمک های خارجی به کل منابع،

■ نسبت سرمایه و آورده مؤسسين به کل منابع،

■ نسبت حق عضویت اخذ شده از اعضا به کل منابع،

■ نسبت منابع ناشی از خرید خدمات عمومی و طرح های دولتی به کل منابع،

■ نسبت فعالیت های اقتصادی مرتبط با اهداف تشکیل به کل منابع،

■ نسبت تعداد اعضا به تعداد کل (اعضا، داوطلبین، کارکنان)،

■ نسبت تعداد اعضای هیئت مدیره به تعداد کل اعضا،

■ نسبت تعداد داوطلبین به تعداد کل،

■ نسبت تعداد کارکنان به تعداد کل،

■ تذکرها، توبیخ ها، تعداد موارد سلب اختیار مدیریتی و محکومیت های قطعی قضایی،

اجتماعی مرتبط، توزیع جغرافیایی آنها، توزیع ظرفیت‌ها و امکانات حمایتی دستگاه، استانداردها و شاخص‌های تخصصی و عملکردی و ابزارها و نحوه ارزیابی تشکلهای حوزه فعالیت دستگاه، اولویت‌بندی اقدامات مشارکتی دستگاه با تشکلهای دانش و مهارت‌ها و شایستگی‌های رفتاری فردی برای تأسیس و اداره تشکل در حوزه تخصصی دستگاه، اطلاعات و اسناد غیرمحرمانه دستگاه، انحاء اشکال همکاری تشکلهای دستگاه و فرایندهای اجرایی و نظارتی آن است.

ماده (۱۰) مقام مشورتی: سمتی در دستگاه‌هاست که در دو سطح عام و خاص به منظور ایجاد فرصت و امکان اظهار نظر، تصمیم‌سازی، نظارت، مطالبه‌گری و مشارکت فعال و مؤثر تشکل‌ها در امور اجتماعی موضوع فعالیت دستگاه به موجب آیین‌نامه موضوع ماده (۹۲) این قانون ایجاد می‌شود.

ماده (۱۱) صلاحیت: به مجموعه‌ای از شرایط و شایستگی‌هایی مورد نیاز برای تأسیس و اداره تشکل گفته می‌شود که شامل صلاحیت‌های عمومی و تخصصی است.

الف) صلاحیت‌های عمومی به شرح ذیل است:

۱. التزام عملی به قانون اساسی و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران؛
۲. داشتن تابعیت ایرانی برای اعضای هیئت‌مدیره و مدیرعامل تشکلهای محلی، استانی و ملی؛
- تبصره اتباع خارجی می‌توانند در تشکلهای شبکه‌های بین‌المللی عضو باشند لکن مدیرعامل و بازرس تشکل باید تابعیت ایرانی داشته باشند.
۱. عدم محکومیت کیفری مؤثر و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی؛
۲. عدم وابستگی به احزاب، سازمان‌ها و گروه‌های غیرقانونی و معاند داخلی و خارجی؛
۳. اعتقاد به اسلام و عدم اشتغال به سوء شهرت.

تبصره - اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی صرفاً از شرط اعتقاد به اسلام معافند و سایر شرایط قانونی لازم را باید دارا باشند.

ب) صلاحیت‌های تخصصی به مجموعه‌ای از دانش و مهارت‌های تخصصی برای تأسیس و اداره تشکل گفته می‌شود که در «سند توسعه مشارکت» دستگاه‌های تخصصی موضوع بند «ث» ماده (۳۹) تعیین می‌شود و در سامانه منتشر می‌شود.

■ تشویق‌های ملی و بین‌المللی،

■ مقام‌ها، جایگاه‌ها و افتخارات ملی و بین‌المللی.

تبصره «۱» - شاخص‌های کیفی ۳۰ درصد و شاخص‌های کمی ۷۰ درصد از کل امتیازات نظام رتبه‌بندی را شامل می‌شود.

تبصره «۲» - اوزان شاخص‌های کمی و کیفی متناسب با انواع تشکل و موضوع‌های فعالیت آنها به تصویب شورای توسعه و تأیید وزیر کشور می‌رسد. اوزان باید محرک مشارکت بیشتر اعضا و داوطلبین در تشکلهای باشد.

تبصره «۳» مقام مشورتی عام و خاص و امکان حضور در واحدهای سازمانی دستگاه‌ها، موضوع بند «۱۲» ماده (۵۲)، مشاوره و اظهار نظر کارشناسی و تخصصی موضوع بند «۱۰» ماده (۵۲)، حضور یا عضویت در شوراهای عالی کشور موضوع بند «۱۳» ماده (۵۲) براساس قوانین و مقررات مرتبط با آنها، تخصیص ظرفیت‌ها و امکانات غیرنقدی عمومی، واگذاری طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای دولتی، واگذاری تصدی‌های اجتماعی دولت، دسترسی به رسانه ملی، همچنین بخشی از تشویق‌ها و تنبیه‌ها در خصوص عملکرد تشکلهای متناسب با امتیاز مکتسبه ایشان در نظام رتبه‌بندی اعطا می‌شود.

ماده (۸) سامانه جامع تشکلهای اجتماعی: سامانه‌ای است که توسط وزارت کشور ایجاد و پشتیبانی می‌شود و اداره و راهبری آن در اختیار شورای فنی است. سامانه جامع تشکلهای اجتماعی که به اختصار «سامانه» خوانده می‌شود مشتمل بر افزونه‌های شوراهای توسعه، فنی و ارزیابی، پیشنهادها و نظارت، رخنمای تشکلهای فرایند صدور مجوز، افزونه دستگاه‌های تخصصی، آموزش، گزارش‌های مالی و عملکردی تشکلهای دستگاه‌ها، اطلاعات و پیش‌خوان‌های (دانش‌پورد) مدیریتی و سایر افزونه‌های مورد نیاز اجرای این قانون است. دبیرخانه مکلف است تمامی اقدامات، برنامه‌ها و تصمیم‌های تشکلهای، شوراهای فوق‌الذکر و دستگاه‌های مرتبط با این قانون را به صورت شفاف و برخط منتشر کند.

تبصره وزارت کشور مکلف است در ایجاد و استقرار سامانه، نسبت به صیانت و حفاظت از اطلاعات اشخاص و رعایت مقررات امنیت فضای تبادل اطلاعات (افتا) اقدام کند.

ماده (۹) سند توسعه مشارکت: سندی مشتمل بر مسائل و موضوعات

فصل دوم - ساختار، تشکیلات و فرایندهای اجرایی

«اوقاف و امور خیریه»، «ثبت اسناد و املاک کشور»، «جمعیت هلال احمر» و «کمیته امداد امام خمینی» در سطح رئیس سازمان؛

۳. نماینده‌های وزارتخانه‌های «بهداشت و درمان و آموزش پزشکی»، «آموزش و پرورش»، «ورزش و جوانان» و «امور خارجه» در سطح معاون وزیر یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی وزارتخانه؛

۴. چهارده نماینده از تشکلهای «محلی»، «استانی»، «ملی» و «بین‌المللی» در صورت وجود به انتخاب تشکلهای شبکه‌های موضوع

ماده (۱۲) شورای توسعه مشارکت‌های اجتماعی: به منظور توسعه فعالیت‌های تشکلهای، شورای توسعه مشارکت‌های اجتماعی که به اختصار «شورای توسعه» خوانده می‌شود در وزارت کشور براساس مواد این قانون تشکیل می‌شود.

ماده (۱۳) ترکیب شورای توسعه به شرح ذیل است:

۱. رئیس «سازمان امور اجتماعی کشور» به عنوان رئیس؛
۲. نماینده‌های سازمان‌های «حفاظت محیط زیست»، «بهریستی»،

این بند در سطح مدیرعامل.

ماده (۱۴) وظایف شورای توسعه به شرح ذیل است:

۱. تقویت گفتمان مشارکت اجتماعی در جامعه و در بین نهادهای حاکمیتی.

۲. خط مشی گذاری، وضع مقررات و برنامه ریزی برای تقویت مشارکت اجتماعی در کشور، توانمندسازی تشکلهای، توسعه فعالیت های اجتماعی، افزایش سواد و آگاهی عمومی در خصوص الگوهای مشارکت اجتماعی و بهبود فضای مشارکت های مردمی.

۳. تنظیم، ارائه و دفاع از طرح ها و لوایح حمایتی برای فعالیت های داوطلبانه سازمان یافته اجتماعی.

۴. تعیین و اعلام سالیانه موارد ذیل:

۱-۴. سقف ارزش مالی برنامه ها و طرح هایی که الزام به ثبت در سامانه دارد،

۲-۴. سقف تراکنش های مالی که تشکلهای محلی را ملزم به تأسیس تشکل استانی می کند.

۳-۴. سقف ارزش مالی که تشکل را ملزم به انجام حسابرسی رسمی می کند.

۴-۴. حداقل تعداد تشکل و حداقل تعداد اعضای هیئت مدیره تشکلهای متقاضی برای عضویت در شبکه.

۵-۴. حداقل سرمایه اولیه برای تأسیس و فعالیت تشکلهای موضوع تبصره «۳» ماده (۳۹) این قانون.

۶-۴. حداقل ساعات مورد نیاز برای اجرای برنامه های صوتی و تصویری در سازمان صدا و سیما و شبکه های استانی آن با مشارکت نماینده رسمی سازمان صدا و سیما.

۷-۴. تعیین سقف حق الزحمه یا حقوق یا عناوین مشابه مدیرعامل تمام وقت به تفکیک نوع فعالیت، سطح فعالیت و طبقات رتبه بندی.

۸-۴. تعیین حداقل میزان کمک مالی اشخاص حقیقی و حقوقی که در صورت درخواست کمک کننده، تشکل ملزم به ارائه گزارش مالی است.

۹-۴. تعیین میزان دارایی منقول و غیر منقول تشکلهای هیئت امنایی که اعضای هیئت امناء و اعضای هیئت مدیره آن ملزم به اعلام و انتشار عمومی تمامی دارایی های منقول و غیر منقول خود هستند.

۵. تدوین برنامه های آموزشی مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکلهای پیگیری و نظارت بر حسن اجرای آن.

۶. تدوین، بازبینی و به روز رسانی شاخص ها و وزن ها در نظام رتبه بندی حداکثر هر ۱۰ سال.

۷. تصمیم گیری در خصوص شبکه هایی که صلاحیت صدور گواهینامه رسمی آموزشی را با سربرگ مشترک شبکه و شورای توسعه دارند.

۸. ارائه گزارش سالیانه عملکردی شورای توسعه به وزیر کشور و به عموم مردم از طریق سامانه.

تبصره مصوبات شورای توسعه در خصوص بندهای «۲»، «۳»، «۴»،

«۵»، «۶» و «۷» این ماده باید به تأیید وزیر کشور برسد.

ماده (۱۵) رئیس شورای توسعه باید حسب موضوعات دستور کار شورا، از نمایندگان سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه های اجرایی در سطح معاونت برای حضور در جلسه شورای توسعه به عنوان ناظر بدون حق را به صورت مکتوب و از طریق سامانه دعوت کند.

تبصره «۱» یکی از نمایندگان کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی و یکی از اعضای شورای عالی استان ها و دو نماینده از شبکه های ملی و بین المللی به انتخاب تشکلهای و شبکه های ملی و بین المللی به عنوان عضو ناظر بدون حق در شورای توسعه حضور دارند.

ماده (۱۶) رئیس شورای توسعه می تواند برای اخذ تصمیمات در محدوده اختیارات شورای توسعه در حوزه های تخصصی موضوع بند «ث» ماده (۳۹) این قانون، کارگروه های تخصصی با مشارکت دستگاه های تخصصی موضوع ماده مذکور و تشکلهای تخصصی ایجاد کند.

ماده (۱۷) شورای فنی تشکلهای اجتماعی: به منظور تنظیم و تسهیل امور اجرایی تشکلهای، شورای فنی تشکلهای اجتماعی که به اختصار «شورای فنی» خوانده می شود به صورت سلسله مراتبی در سطح ملی با عنوان «شورای فنی ملی» در وزارت کشور و در سطح شهر، بخش و شهرستان و استان با عنوان «شورای فنی استانی» در استانداری و در سطح روستا، دهستان، محله و منطقه با عنوان «شورای فنی محلی» در فرمانداری براساس مواد این قانون تشکیل می شود.

ماده (۱۸) ترکیب شورای فنی ملی به شرح ذیل است:

۱. معاون مرتبط با مشارکت های مردمی در سازمان امور اجتماعی کشور به عنوان رئیس؛

۲. سه نماینده از تشکلهای «ملی» و «بین المللی» در صورت وجود به انتخاب تشکلهای و شبکه های موضوع این بند در سطح مدیرعامل؛

۳. معاون مربوطه یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی در سطح ملی در دستگاه های تخصصی حسب مورد.

ماده (۱۹) شرح وظایف شورای فنی ملی به شرح ذیل است:

۱. اجرا و پیگیری مصوبات شورای توسعه مرتبط با شورای فنی؛

۲. اداره و راهبری سامانه جامع مشارکت های مردمی؛

۳. صدور و تمدید مجوز تأسیس و فعالیت تشکلهای و شبکه های ملی و بین المللی، از طریق سامانه و تصمیم گیری در خصوص تعارض نظرات نهادهای مرتبط با ارزیابی پیرامون صلاحیت های تخصصی آنها؛

۴. نظارت بر عملکرد شوراهای فنی استانی و حسن اجرای قوانین و مقررات و مصوبات شورای توسعه توسط آنها؛

۵. ارائه مشاوره های حقوقی و فنی به تشکلهای و شبکه های ملی و بین المللی برای بهبود و ارتقای فعالیت ها و اخذ حمایت های قانونی و ایفای نقش در چارچوب قوانین و مقررات؛

۶. اعطای مقام مشورتی با توجه به نتایج نظام رتبه بندی؛

۷. برگزاری جشنواره ملی مشارکت های اجتماعی و اهدای جایزه به

تشکیل‌های برگزیده؛

۸. ارائه گزارش سالیانه عملکردی شورای فنی ملی به وزیر کشور و به عموم مردم از طریق سامانه.

ماده (۲۰) ترکیب شورای فنی استانی به شرح ذیل است:

۱. مدیرکل دفتر امور اجتماعی فرهنگی استانداری به عنوان رئیس؛
۲. سه نماینده از تشکلهای «استانی» به انتخاب تشکلهای شبکه‌های موضوع این بند در سطح مدیرعامل؛
۳. مدیرکل مربوطه یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی در دستگاه‌های تخصصی در سطح استانی حسب مورد.

ماده (۲۱) شرح وظایف شورای فنی استانی به شرح ذیل است:

۱. اجرا و پیگیری مصوبات شورای توسعه مرتبط با شورای فنی؛
۲. صدور مجوز تأسیس و فعالیت تشکلهای شبکه‌های استانی، از طریق سامانه و تصمیم‌گیری در خصوص تعارض نظرات نهادهای مرتبط با ارزیابی پیرامون صلاحیت‌های تخصصی آنها؛
۳. نظارت بر عملکرد شورای فنی محلی و حسن اجرای قوانین و مقررات و مصوبات شورای توسعه توسط آنها؛

۴. ارائه مشاوره‌های حقوقی و فنی به تشکلهای شبکه‌های استانی برای بهبود و ارتقای فعالیت‌ها و اخذ حمایت‌های قانونی و ایفای نقش در چارچوب قوانین و مقررات؛

۵. ارائه گزارش سالیانه عملکردی شورای فنی استانی به استاندار و شورای فنی ملی و به عموم مردم از طریق سامانه.

ماده (۲۲) ترکیب شورای فنی محلی به شرح ذیل است:

۱. نماینده فرماندار به عنوان رئیس در سطح اداره یا بالاتر؛
۲. سه نماینده از تشکلهای «محلی» به انتخاب تشکلهای موضوع این بند در سطح مدیرعامل؛
۳. رئیس اداره مربوطه یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی در دستگاه‌های تخصصی در سطح محلی حسب مورد.

ماده (۲۳) شرح وظایف شورای فنی محلی به شرح ذیل است:

۱. اجرا و پیگیری مصوبات شورای توسعه مرتبط با شورای فنی؛
۲. کمک به ثبت اطلاعات، برنامه‌ها و تراکنش‌های تشکلهای محلی در سامانه؛
۳. ارائه مشاوره‌های حقوقی و فنی به تشکلهای محلی برای بهبود و ارتقای فعالیت‌ها و اخذ حمایت‌های قانونی و ایفای نقش در چارچوب قوانین و مقررات؛

۴. ارائه گزارش سالیانه عملکردی شورای فنی محلی به فرماندار و شورای فنی استانی و به عموم مردم از طریق سامانه.

ماده (۲۴) شورای ارزیابی تشکلهای اجتماعی: به منظور حمایت از تشکلهای و نظارت بر عملکرد آنها، شورای ارزیابی تشکلهای اجتماعی که به اختصار «شورای ارزیابی» خوانده می‌شود به صورت سلسله‌مراتبی در سطح ملی با عنوان «شورای ارزیابی ملی» در وزارت کشور و در سطح شهر، بخش و شهرستان و استان با عنوان «شورای ارزیابی استانی» در

استانداری و در سطح روستا، دهستان، محله و منطقه با عنوان «شورای ارزیابی محلی» در فرمانداری براساس مواد این قانون تشکیل می‌شود.

ماده (۲۵) ترکیب شورای ارزیابی ملی به شرح ذیل است:

۱. رئیس سازمان امور اجتماعی کشور به عنوان رئیس؛
۲. پنج نماینده از تشکلهای ملی و بین‌المللی در صورت وجود، به انتخاب تشکلهای شبکه‌های موضوع این بند در سطح مدیرعامل؛
۳. معاون مربوطه یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی در دستگاه‌های تخصصی در سطح ملی حسب مورد؛
۴. یک ممیز مالیاتی حوزه تشکلهای اجتماعی به انتخاب رئیس سازمان امور مالیاتی؛

۵. کارمند فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در سطح مدیرکل یا بالاتر؛

۶. کارمند وزارت اطلاعات در سطح مدیرکل یا بالاتر؛

۷. کارمند سازمان اطلاعات سپاه در سطح مدیرکل یا بالاتر؛

۸. قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه؛

۹. نماینده معاونت حقوقی رئیس‌جمهور در سطح مدیرکل یا بالاتر.

تبصره نماینده کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی و دو نماینده از شبکه‌های ملی و بین‌المللی به انتخاب تشکلهای شبکه‌های ملی و بین‌المللی به عنوان ناظر در شورای ارزیابی ملی حضور دارند.

ماده (۲۶) شرح وظایف شورای ارزیابی ملی به شرح ذیل است:

۱. نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای توسعه؛
۲. نظارت بر حسن اجرای تکالیف مصرح در این قانون و قوانین و مقررات مربوطه توسط دستگاه‌های موضوع این قانون و ارجاع جرائم و تخلفات آنها به مراجع ذیصلاح؛
۳. نظارت بر حسن اجرای قوانین و عدم انحراف از اساسنامه از سوی تشکلهای شبکه‌های ملی و بین‌المللی؛
۴. پیگیری و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های آموزشی تدوین شده مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکلهای در سطح ملی؛
۵. نظارت بر عملکرد شوراهای ارزیابی استانی و حسن اجرای قوانین و مقررات توسط آنها؛
۶. نظارت بر فرایند انتخاب نمایندگان تشکلهای شوراهای توسعه، فنی

و ارزیابی در سطوح ملی و استانی؛

۷. رسیدگی به اعتراضات مردمی نسبت به تشکلهای و اعتراضات تشکلهای نسبت به تشکلهای ملی و بین‌المللی؛

۸. رسیدگی به اعتراضات تشکلهای نسبت به تصمیمات و عملکرد دستگاه‌های تخصصی موضوع این قانون، شورای توسعه، شورای فنی ملی و شوراهای ارزیابی استانی؛

۹. تصمیم‌گیری در خصوص لغو عضویت نماینده تشکلهای در شورای توسعه و شوراهای فنی و ارزیابی در سطح ملی موضوع تبصره «۳» ماده (۳۵) این قانون؛

۱۰. ارائه اظهار نظر رسمی در خصوص گزارش‌های عملکردی و مالی

۱. نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای توسعه؛
۲. نظارت بر حسن اجرای تکالیف مصرح در این قانون و قوانین و مقررات مربوطه توسط دستگاه های موضوع این قانون در سطح استان و ارجاع جرائم و تخلفات آنها به مراجع ذی صلاح؛
۳. نظارت بر حسن اجرای قوانین و عدم انحراف از اساسنامه از سوی تشکل ها و شبکه های استانی؛
۴. پیگیری و نظارت بر حسن اجرای برنامه های آموزشی تدوین شده مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکل ها در سطح استانی؛
۵. نظارت بر عملکرد شوراهای ارزیابی محلی و حسن اجرای قوانین و مقررات توسط آنها؛
۶. نظارت بر فرایند انتخاب نمایندگان تشکل ها در شوراهای فنی و ارزیابی در سطوح استانی و محلی و انتشار عمومی گزارش های نظارتی آن؛
۷. رسیدگی به اعتراضات مردمی نسبت به تشکل ها و اعتراضات تشکل ها نسبت به تشکل های استانی؛
۸. رسیدگی به اعتراضات تشکل ها نسبت به تصمیمات و عملکرد دستگاه های تخصصی موضوع این قانون در سطح استان، شورای فنی استانی و شورای ارزیابی محلی؛
۹. تصمیم گیری در خصوص لغو عضویت نماینده تشکل ها در شوراهای فنی و ارزیابی در سطح استانی موضوع تبصره «۳» ماده (۳۵) این قانون؛
۱۰. ارائه اظهار نظر رسمی در خصوص گزارش های عملکردی و مالی تشکل ها و شبکه های استانی و گزارش سالیانه مالی و عملکردی دستگاه های تخصصی در سطح استانی و انتشار عمومی آن؛
۱۱. حمایت قضایی از تشکل های استانی در مراجع قضایی و دستگاه های تصمیم گیرنده به استثنای دعوای موضوع بند «۱۲» این ماده؛
۱۲. تذکر، توبیخ تشکل های متخلف فعال در سطح استانی و ارائه پیشنهاد های سلب اختیار مدیریتی و انتصاب سرپرست و انحلال تشکل به شورای ارزیابی ملی و پیگیری آن؛
۱۳. ارائه گزارش سالیانه عملکردی شورای ارزیابی استانی به استاندار و شورای ارزیابی ملی و به عموم مردم از طریق سامانه.
- تبصره «۱»** - مصوبات شورای ارزیابی استانی در خصوص بندهای «۹» و «۱۲» این ماده باید به تأیید استاندار برسد.
- تبصره «۲»** - صلاحیت این شورا در خصوص بندهای «۷» و «۸» این ماده، نافی صلاحیت های عام مراجع دادگستری نیست.
- ماده (۲۷)** ترکیب شورای ارزیابی استانی به شرح ذیل است:
 ۱. مدیر کل دفتر امور اجتماعی فرهنگی استانداری به عنوان رئیس؛
 ۲. چهار نماینده از تشکل های استانی، به انتخاب تشکل ها و شبکه های موضوع این بند در سطح مدیر عامل؛
 ۳. مدیر کل مربوطه یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی در دستگاه های تخصصی در سطح استانی حسب مورد؛
 ۴. یک ممیز مالیاتی حوزه تشکل های اجتماعی به انتخاب مدیر کل امور مالیاتی استان؛
 ۵. کارمند فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛
 ۶. کارمند وزارت اطلاعات در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛
 ۷. کارمند سازمان اطلاعات سپاه در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛
 ۸. قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه.
- تبصره نماینده شورای استان و دو نماینده از شبکه های استانی به انتخاب تشکل ها و شبکه های استانی به عنوان ناظر در شورای ارزیابی استانی حضور دارند.
- ماده (۲۸)** شرح وظایف شورای ارزیابی استانی به شرح ذیل است:

- تشکل ها و شبکه های ملی و بین المللی و گزارش سالیانه مالی و عملکردی دستگاه های تخصصی در سطح ملی و انتشار عمومی آن؛
۱۱. حمایت قضایی از تشکل ها در مراجع قضایی و دستگاه های تصمیم گیرنده به استثنای دعوای موضوع بند «۱۲» این ماده؛
۱۲. تذکر، توبیخ، سلب اختیار مدیریتی و انتصاب سرپرست برای اداره تشکل های متخلف و تعیین حیطه اختیارات سرپرست توسط این شورا و ارائه دادخواست انحلال تشکل های ملی و بین المللی متخلف به دادگاه صالح؛
۱۳. بررسی، تأیید یا رد پیشنهاد سلب اختیار مدیریتی و انتصاب سرپرست برای اداره تشکل های متخلف در سطوح استانی و محلی؛
۱۴. تصمیم گیری در خصوص ارجاع درخواست انحلال تشکل از جانب شورای ارزیابی استانی به دادگاه صالح؛
۱۵. صدور مجوز برای حضور تشکل ها در دوره های آموزشی و مشارکت در برنامه ها و طرح های بین المللی موضوع بند «۶» ماده (۵۴) این قانون و تعیین مسیر های مورد تأیید نقل و انتقال مالی و کمک های مالی خارجی و بین المللی موضوع ماده (۷۷) این قانون؛
۱۶. ارائه گزارش سالیانه عملکردی شورای ارزیابی ملی به وزیر کشور و به عموم مردم از طریق سامانه.
- تبصره «۱»** نحوه سلب اختیارات مدیریتی و شیوه تعیین سرپرست به موجب آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۹۲) این قانون است.
- تبصره «۲»** مصوبات شورای ارزیابی ملی در خصوص بندهای «۹» و «۱۲» این ماده باید به تأیید وزیر کشور برسد.
- تبصره «۳»** صلاحیت این شورا در خصوص بندهای «۷» و «۸» این ماده، نافی صلاحیت های عام مراجع دادگستری نیست.
- ماده (۲۷)** ترکیب شورای ارزیابی استانی به شرح ذیل است:
 ۱. مدیر کل دفتر امور اجتماعی فرهنگی استانداری به عنوان رئیس؛
 ۲. چهار نماینده از تشکل های استانی، به انتخاب تشکل ها و شبکه های موضوع این بند در سطح مدیر عامل؛
 ۳. مدیر کل مربوطه یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی در دستگاه های تخصصی در سطح استانی حسب مورد؛
 ۴. یک ممیز مالیاتی حوزه تشکل های اجتماعی به انتخاب مدیر کل امور مالیاتی استان؛
 ۵. کارمند فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛
 ۶. کارمند وزارت اطلاعات در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛
 ۷. کارمند سازمان اطلاعات سپاه در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛
 ۸. قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه.
- تبصره نماینده شورای استان و دو نماینده از شبکه های استانی به انتخاب تشکل ها و شبکه های استانی به عنوان ناظر در شورای ارزیابی استانی حضور دارند.
- ماده (۲۸)** شرح وظایف شورای ارزیابی استانی به شرح ذیل است:

مالیاتی شهر؛

۵. کارمند فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران؛

۶. کارمند وزارت اطلاعات؛

۷. کارمند سازمان اطلاعات سپاه؛

۸. قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه.

تبصره نماینده شورای شهر و دو نماینده از تشکلهای محلی به انتخاب تشکلهای موضوع این ماده به عنوان ناظر در شورای ارزیابی محلی حضور دارند.

ماده (۳۰) شرح وظایف شورای ارزیابی محلی به شرح ذیل است:

۱. نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای توسعه؛

۲. نظارت بر حسن اجرای تکالیف مصرح در این قانون و قوانین و مقررات مربوطه توسط دستگاههای موضوع این قانون در سطح محلی و ارجاع جرائم و تخلفات آنها به مراجع ذیصلاح؛

۳. نظارت بر حسن اجرای قوانین و عدم انحراف از اساسنامه از سوی تشکلهای محلی؛

۴. پیگیری و نظارت بر حسن اجرای برنامههای آموزشی تدوین شده مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکلهای سطح محلی؛

۵. نظارت بر فرایند انتخاب نمایندگان تشکلهای محلی در شوراهای فنی و ارزیابی در سطح محلی و انتشار عمومی گزارشهای نظارتی آن؛

۶. رسیدگی به اعتراضات مردمی نسبت به تشکلهای و اعتراضات تشکلهای نسبت به تشکلهای محلی؛

۷. رسیدگی به اعتراضات تشکلهای نسبت به تصمیمات و عملکرد دستگاههای تخصصی موضوع این قانون در سطح محلی و شورای فنی محلی؛

۸. تصمیم‌گیری در خصوص لغو عضویت نماینده تشکلهای محلی در شوراهای فنی و ارزیابی در سطح محلی موضوع تبصره «۳» ماده (۳۵) این قانون؛

۹. ارائه اظهار نظر رسمی در خصوص گزارشهای عملکردی و مالی تشکلهای محلی و گزارش سالیانه مالی و عملکردی دستگاههای تخصصی در سطح محلی و انتشار عمومی آن؛

۱۰. حمایت قضایی از تشکلهای محلی در مراجع قضایی و دستگاههای تصمیم‌گیرنده به استثنای دعاوی موضوع بند «۱۱» این ماده؛

۱۱. تذکر، توبیخ تشکلهای متخلف فعال در سطح محلی و ارائه پیشنهادها سلب اختیار مدیریتی و انتصاب سرپرست و انحلال تشکلهای شورای ارزیابی استانی و پیگیری آن؛

۱۲. ارائه گزارش سالیانه عملکردی شورای ارزیابی محلی به فرماندار و شورای ارزیابی استانی و به عموم مردم از طریق سامانه.

تبصره «۱» - مصوبات شورای ارزیابی محلی بندهای «۸» و «۱۱» این ماده باید به تأیید فرماندار برسد.

تبصره «۲» صلاحیت این شورا در خصوص بندهای «۶» و «۷» این ماده، نافی صلاحیت‌های عام مراجع دادگستری نیست.

ماده (۳۱) دبیرخانه‌ای با عنوان «دبیرخانه امور تشکلهای» که به اختصار

«دبیرخانه» خوانده می‌شود، برای پیگیری مصوبات شوراهای توسعه و فنی و ارزیابی و انجام فعالیت‌های اجرایی آنها و سایر تکالیف محوله در این قانون تشکیل می‌شود. دبیرخانه امور تشکلهای در سطح ملی توسط رئیس سازمان امور اجتماعی کشور در وزارت کشور و در سطح شهر، بخش، شهرستان و استان توسط استاندار در استانداری و در سطح روستا، دهستان، محله و منطقه توسط فرماندار در فرمانداری تشکیل می‌شود. معاون مشارکتهای اجتماعی سازمان امور اجتماعی به عنوان دبیر شوراهای توسعه و ارزیابی ملی باید بدون حق در تمامی جلسات شوراهای مذکور حضور داشته باشد. دبیر شورای فنی توسط رئیس آن شورا تعیین می‌شود.

تبصره «۱» تشکیلات دبیرخانه با استفاده از منابع انسانی شاغل در «دبیرخانه شورای ملی توسعه و حمایت از تشکلهای» موضوع ماده (۶) آیین‌نامه تشکلهای مردم‌نهاد مصوب ۱۳۹۵ و منابع انسانی شاغل در وزارت کشور و جابه‌جایی، مأموریت و انتقال کارکنان حوزه مربوطه در دستگاههای تخصصی موضوع این قانون تأمین می‌شود.

تبصره «۲» شرایط احراز پست‌های دبیرخانه امور تشکلهای متناسب با ماهیت و موضوع فعالیت تشکلهای به موجب آیین‌نامه موضوع ماده (۹۲) این قانون تعیین می‌شود.

ماده (۳۲) دبیرخانه امور تشکلهای مکلف است کلیه مصوبات، اقدامات و فعالیت‌های شوراهای توسعه، فنی و ارزیابی را در سامانه منتشر کند.

ماده (۳۳) جلسات شوراهای فنی و ارزیابی باید حداکثر هر دو هفته یکبار و جلسات شورای توسعه حداکثر هر دو ماه یکبار تشکیل شود. جلسات شوراهای مذکور با حضور دوسوم اعضا رسمیت می‌یابد. فرایند رأی‌گیری در آنها علنی و شفاف است و کلیه تصمیمات آنها پس از تأیید و تنفیذ اکثریت مطلق اعضای حاضران دارای حق رأی لازم‌الاجرا خواهد بود. دبیرخانه امور تشکلهای مکلف است سه روز قبل از تشکیل جلسات شوراهای موضوع این ماده، نماینده دستگاه تخصصی، نمایندگان تشکلهای و سایر اعضای شوراهای فوق‌الذکر را به صورت رسمی و از طریق سامانه دعوت کند. دبیرخانه مکلف است تمامی مصوبات را حداکثر سه روز کاری پس از تصویب به صورت عمومی در سامانه منتشر کند.

تبصره - دبیرخانه نباید تذکر، توبیخ و سلب اختیار مدیریتی از تشکلهای را به صورت عمومی منتشر کند.

ماده (۳۴) حضور دستگاههای تخصصی عضو شوراهای فنی و ارزیابی و کارگروههای تخصصی ذیل شورای توسعه که حسب مورد با دعوت رؤسای شوراهای کارگروههای فوق‌الذکر در جلسات حضور می‌یابد، صرفاً محدود به موضوع تخصصی مقتضی است و در مجموع یک رأی دارند و در سایر موضوعات حق حضور و حق رأی ندارد.

تبصره نحوه اعلام نظر واحد دستگاههای تخصصی در صورت تفاوت نظرات آنها به موجب آیین‌نامه موضوع ماده (۹۲) این قانون تعیین می‌شود.

ماده (۳۵) نمایندگان تشکلهای عضو شورای توسعه و شوراهای

آن تشکل ممنوع است.

تبصره ۴: ضوابط و نحوه انتخاب نمایندگان تشکل‌ها و دستگاه‌های عضو شوراهای توسعه، فنی، ارزیابی و کارگروه‌های تخصصی ذیل شورای توسعه، صلاحیت‌های عمومی و تخصصی اعضای شوراهای و کارگروه‌های مذکور، نحوه برگزاری جلسات آنها، نحوه اخذ و انتشار مصوبات شوراهای و کارگروه‌های مذکور به موجب آیین‌نامه موضوع ماده (۹۲) این قانون تعیین می‌شود.

ماده (۳۶): تشکل‌ها می‌توانند نسبت به تصمیمات شورای ارزیابی ملی به دیوان عدالت اداری یا سایر مراجع قضایی شکایت کنند.

ماده (۳۷): شوراهای توسعه، فنی و ارزیابی می‌توانند با تصمیم شورای توسعه و تأیید شورای ارزیابی ملی و وزیر کشور، بخشی از وظایف خود را به شبکه‌های ملی و بین‌المللی ممتاز یا خوب و مورد تأیید شورای توسعه واگذار کنند. شبکه‌های موضوع این ماده باید گزارش ۶ ماهه و یک‌ساله اقدامات موضوع این ماده را از طریق سامانه به شورای توسعه و وزارت کشور ارائه دهند.

تبصره: شورای ارزیابی ملزم به نظارت بر عملکرد شبکه‌هایی است که وظایف موضوع این ماده به آنها واگذار شده است. نحوه ارائه گزارش عملکردی و مالی شبکه‌های موضوع این ماده و نحوه نظارت شورای ارزیابی بر شبکه‌های موضوع این ماده در خصوص وظایف واگذار شده، به موجب آیین‌نامه ماده (۹۲) این قانون تعیین می‌شود.

فنی و ارزیابی در تمامی سطوح محلی، استانی و ملی هر سه سال یک‌بار به صورت یکجا توسط وزارت کشور با مشارکت استانداری‌ها و فرمانداری‌ها از طریق فرایند اعلام و فراخوان عمومی از طریق درج در سامانه و آگهی در روزنامه کثیرالانتشاری که قبلاً توسط شورای توسعه تعیین شده و پس از اخذ اکثریت مطلق آرا انتخاب می‌شوند. نماینده تشکل‌ها در سطح ملی و بین‌المللی با حکم وزیر کشور به عضویت شوراهای فوق‌الذکر در خواهد آمد. نماینده تشکل‌ها در شوراهای فنی و ارزیابی در سطوح استانی و محلی به ترتیب با حکم استاندار و فرماندار به عضویت شوراهای مذکور در خواهد آمد.

تبصره ۱: تشکل‌های منتخب نمی‌توانند بیش از دو دوره متوالی و در کل بیش از سه دوره عضو شوراهای توسعه، فنی و ارزیابی باشند.

تبصره ۲: یک تشکل نمی‌تواند به طور همزمان در بیش از یکی از شوراهای موضوع این ماده نماینده داشته باشند. هیچ شخصی نیز نمی‌تواند به عنوان نماینده بیش از یک تشکل در شوراهای مذکور حضور داشته باشند.

تبصره ۳: غیبت بیش از دو جلسه نمایندگان دستگاه‌های عضو در شوراهای توسعه، فنی و ارزیابی، تخلف اداری بوده و متخلف مشمول تنبیه‌های موضوع ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ می‌شود. همچنین در صورتی که نماینده تشکل، سه جلسه متوالی و چهار جلسه متناوب در جلسات شوراهای مذکور حاضر نباشد، عضویت نماینده آن تشکل در آن شورا لغو و تا سه سال عضویت در آن شورا برای

فصل سوم مجوز تأسیس، فعالیت و ثبت

ب) از شورای فنی در خصوص تطابق درخواست ارسال شده با موضوع، نوع و ساختار تشکل.

پ) از نیروی انتظامی، وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه از حیث داشتن صلاحیت‌های عمومی مؤسسان.

ت) از وزارت امور خارجه در خصوص تأسیس و فعالیت تشکل‌های خارجی در ایران یا فعالیت تشکل‌های ایرانی در خارج از کشور.

ث) از دستگاه تخصصی مرتبط با حوزه فعالیت تشکل در مورد عدم مغایرت فعالیت‌های تشکل با چارچوب وظایف آن و همچنین صلاحیت‌های تخصصی موضوع بند «ب» ماده (۱۱) این قانون برای حداقل یک نفر از مؤسسان در صورتی که موضوع فعالیت تشکل تخصصی است؛ دسته‌بندی حوزه‌های تخصصی و نحوه تشخیص فعالیت تخصصی و غیر تخصصی و نیز دستگاه مرتبط با فعالیت‌های تخصصی براساس آیین‌نامه اجرایی این قانون است.

تبصره ۱: وزارت کشور مکلف است با همکاری سازمان بهزیستی، سازمان اوقاف و امور خیریه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی،

ماده (۳۸): هر گونه فعالیت در قالب تشکل‌ها منوط به اخذ مجوز تأسیس و مجوز فعالیت توسط شورای فنی و ثبت مطابق این قانون است. انجام تمامی فرایندهای موضوع این ماده شامل صدور مجوز تأسیس، مجوز فعالیت و ثبت، یک سال پس از تصویب این قانون صرفاً از طریق سامانه مجاز خواهد بود.

ماده (۳۹): هر فرد ایرانی دارای حداقل هجده سال تمام، می‌تواند با رعایت مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۹۲) این قانون، درخواست تأسیس تشکل را در قالب گروهی از اشخاص حقیقی و در موضوعی مشخص، متناسب با محدوده فعالیت مورد نظر خود، به صورت برخط و از طریق سامانه به دبیرخانه امور تشکل‌ها ارائه کند. صدور مجوز تأسیس توسط دبیرخانه مربوطه، منوط به انجام استعلامات زیر است:

الف) از سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای بررسی عنوان تشکل، راستی‌آزمایی اطلاعات شخصی مؤسسان و اعضا، کد ثنا، کد فراگیر ملی برای اتباع خارجی داوطلب، شماره تماس متقاضی، نداشتن بدهی مالیاتی معوق مؤسسان، سند سرمایه اولیه تشکل در سامانه.

وزارت آموزش و پرورش، وزارت ورزش و جوانان، سازمان حفاظت محیط زیست، کمیته امداد امام خمینی، شهرداری، جمعیت هلال احمر و سایر دستگاه‌های مرتبط با تشکلهای، آیین‌نامه اجرایی شیوه طبقه‌بندی موضوعات و تعیین دستگاه‌های تخصصی موضوع بند «ث» این ماده را تدوین و حداکثر ۳ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران برساند.

تبصره ۲» دستگاه‌های مذکور در این ماده نمی‌توانند تأییدیه مشروط و مقید برای تأسیس تشکل داشته باشند و پاسخ رد درخواست تأسیس تشکل و دلایل آن باید در زمان مقرر در این قانون به صورت رسمی در سامانه به مؤسسان ابلاغ شود.

تبصره ۳» صدور مجوز تأسیس تشکلهای هیئت امنایی علاوه بر استعلامات مزبور، منوط به اخذ دو / سوم آرای اعضای شورای ارزیابی است. حداقل سرمایه اولیه برای تأسیس و فعالیت تشکلهای هیئت امنایی ملی، استانی و محلی به صورت سالیانه توسط شورای توسعه تعیین و به تأیید وزیر کشور خواهد رسید.

تبصره ۴» حداقل تعداد اشخاص حقیقی مورد نیاز برای تأسیس تشکلهای محلی، استانی، ملی و بین‌المللی عضوپذیر به ترتیب ۵، ۳، ۷ و ۱۵ نفر و حداقل تعداد اشخاص حقیقی مورد نیاز برای تأسیس تشکلهای محلی، استانی و ملی هیئت امنایی به ترتیب ۵، ۱۰ و ۱۵ نفر است.

ماده (۴۰) نماینده متقاضیان تأسیس تشکل باید اطلاعات شخصی خود و سایر متقاضیان، عنوان تشکل، موضوع فعالیت، منطقه و سطح فعالیت، دستگاه‌های تخصصی مرتبط با فعالیت و همچنین شرح مختصری از اهداف، برنامه و شیوه تحقق آنها را در سامانه بارگذاری کند. اطلاعات ثبت شده باید توسط سامانه به صورت برخط و آنی در اختیار دبیرخانه و دستگاه‌های تخصصی قرار گیرد. نهادهای مذکور باید ظرف مدت ۱۰ روز کاری نظر خود را اعلام کند، در غیر این صورت سامانه به صورت خودکار اقدام به صدور مجوز تأسیس تشکل می‌کند.

ماده (۴۱) به منظور اخذ مجوز فعالیت تشکل، مؤسسان حداکثر ۳۰ روز کاری پس از دریافت مجوز تأسیس می‌توانند درخواست خود را به همراه اساسنامه پیشنهادی و گواهی آموزش‌های عمومی و تخصصی مدیرعامل و بازرس تشکل را از طریق سامانه به دبیرخانه ارائه کنند؛ عدم ارسال در محدوده زمانی مشخص شده به منزله انصراف از تأسیس تشکل قلمداد می‌شود. اساسنامه باید توسط سامانه به صورت برخط و آنی در اختیار دستگاه‌های موضوع ماده (۳۹) این قانون قرار گیرد تا دستگاه‌های مذکور به منظور صدور مجوز فعالیت، عدم منافات اساسنامه تشکلهای با قوانین و مقررات کشور را بررسی و حداکثر ۳۰ روز کاری پس از وصول درخواست مجوز فعالیت، از طریق سامانه به مؤسسان اعلام کنند. عدم پاسخ در موعد مقرر به منزله تأیید درخواست است.

تبصره ۱» هرگونه تغییر در اساسنامه باید به تأیید شورای فنی برسد. عدم پاسخ شورای فنی در موعد ۱۰ روز کاری به منزله تأیید تغییرات اساسنامه است. نحوه تغییر اساسنامه براساس آیین‌نامه اجرایی این

قانون خواهد بود.

تبصره ۲» تصریح مواردی اعم از عنوان، نوع تشکل، موضوع فعالیت، اهداف، محدوده جغرافیایی فعالیت، منابع، فعالیت‌های درآمدزا و روش‌های تأمین مالی، مدت فعالیت، مرکز اصلی فعالیت، نحوه ایجاد شعب، محل دفاتر و شعب، ساختار سازمان (عضوپذیر یا هیئت امنایی)، ارکان و تشکیلات سازمان و نحوه انتخاب، شرح وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های آنها، صاحبان امضا، شرایط پذیرش عضو، نحوه تغییر و تجدید در اساسنامه، نحوه انحلال، مشخص کردن وضعیت دارایی‌ها پس از انحلال، میزان سرمایه اولیه و دوره زمانی تشکیل جلسات حسب مورد مجمع عمومی یا هیئت امنای تشکل در اساسنامه الزامی است.

ماده (۴۲) سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است پس از دریافت برخط مجوز فعالیت تشکل و اساسنامه تنفیذ شده از طریق سامانه اقدام معمول برای ثبت تشکل، صدور شماره ثبت و شماره شناسایی ملی و همچنین ارجاع برای نشر عمومی آگهی ثبت در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران را حداکثر در مدت ۱۵ روز کاری انجام داده و نتایج را در سامانه بارگذاری کند. عدم انجام اقدامات مذکور به منزله «ممانعت از اجرای تکالیف مقرر در این قانون» و مشمول تنبیه‌های موضوع ماده (۸۰) این قانون است.

ماده (۴۳) شورای فنی مکلف است پس از دریافت نتایج اقدامات سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به صورت برخط از طریق سامانه، شناسه تشکل و پروانه فعالیت تشکل را صادر و منتشر کند.

تبصره - شناسه تشکل، شناسه‌ای انحصاری مشتمل بر شماره ثبت، حوزه اجتماعی موضوع فعالیت، منطقه جغرافیایی فعالیت و نوع تشکل است.

ماده (۴۴) در صورت رد درخواست متقاضی در هر مرحله از فرایند این فصل از قانون (صدور مجوز تأسیس یا فعالیت یا ثبت یا صدور پروانه) دبیرخانه موظف است دلایل عدم پذیرش آن را به صورت رسمی از طریق سامانه در مدت مقرر این قانون به متقاضیان اعلام کند. متقاضیان می‌توانند نسبت به عدم پذیرش درخواست خود در هر مرحله به شورای ارزیابی اعتراض یا به دیوان عدالت اداری شکایت کنند. همچنین عدم اعلام نظر در هر مرحله در خصوص درخواست متقاضیان در بازه زمانی تعیین شده در این قانون، به منزله تأیید درخواست متقاضی است.

ماده (۴۵) وزارت امور خارجه موظف است قبل از صدور مجوز تأسیس و / یا فعالیت برای تشکلهای خارجی که تحت عنوان سازمان‌های غیردولتی یا غیرانتفاعی شناسایی می‌شوند، وضعیت ثبت این تشکلهای در کشور مبدأ، محدوده زمانی و مکانی فعالیت تشکلهای در کشور و اساسنامه آنها در کشور مبدأ را بررسی و به شورای فنی ملی گزارش کند. تبصره تشکلهای خارجی تنها پس از اتمام فرایند ثبت، مجاز خواهند بود که در ایران فعالیت کنند؛ فرایند ثبت تشکلهای خارجی، از طریق سامانه و مشابه تشکلهای داخلی توسط شورای فنی است.

ماده (۴۶) تشکلهای محلی پس از تقدیم رسمی درخواست تأسیس،

سامانه مذکور کنند در غیر این صورت مطابق ماده (۸۲) این قانون با آنها برخورد خواهد شد. دبیرخانه ملی مکلف است این حکم را از طریق سامانه و سایر شیوه های اطلاع رسانی رسمی به اطلاع تشکلات برساند. تبصره - تشکلات های منطقه ای و تشکلات های شهرستانی پس از لازم الاجرا شدن این قانون می توانند بدون نیاز به اخذ مجوز جدید، به ترتیب در سطح ملی و استانی فعالیت کنند.

ماده (۴۹) تمامی تشکلات های هیئت امنایی که تا پیش از لازم الاجرا شدن این قانون در سطح بین المللی یا در هر سطحی با موضوع فعالیت های توسعه اجتماعی تأسیس شده اند باید حداکثر تا یک سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون، اساسنامه، سطح و موضوع فعالیت خود را منطبق با این قانون اصلاح کنند. در صورت ترک فعل تشکلات در این خصوص، با درخواست شورای ارزیابی از بانک های عامل تمامی حساب های بانکی تشکلات مسدود می شود و ۶ ماه پس از انسداد، تشکلات بدون رعایت مراتب، مشمول بند «۴» ماده (۸۲) این قانون است.

ماده (۵۰) از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، صدور مجوز تأسیس و فعالیت تشکلات و هر گونه اظهار نظر، پاسخ استعلامات و تصمیم در خصوص تأسیس، فعالیت و ثبت تشکلات در هر مرحله از فرایند مندرج در این فصل به صورت برخط و از طریق سامانه توسط دبیرخانه مربوطه انجام می شود.

ماده (۵۱) شورای ارزیابی ملی مکلف است درخواست های واصله موضوع بند «۶» ماده (۵۴) و ماده (۷۷) این قانون را به گونه ای که امتیاز و انتفاع ناشی از درخواست از تشکلات سلب نشود، بررسی و حداکثر پس از دو هفته پاسخ دهد. عدم پاسخ در موعد مقرر به منزله تأیید درخواست است.

صرفاً مکلف به تکمیل رخ نمای خود در سامانه هستند. فرایند ثبت در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و روزنامه رسمی، دریافت کد شناسایی و صدور پروانه فعالیت توسط دبیرخانه در سامانه انجام می شود و به صورت برخط به اطلاع کلیه نهادهای نظارتی و تخصصی مربوطه می رسد و از سایر اقدامات این فصل مستثنا هستند. داشتن اساسنامه و ساختار نهادی متشکل از هیئت مدیره یا هیئت امناء و مدیرعامل و بازرس و همچنین داشتن دفتر اصلی و شعبه برای تشکلات های محلی اختیاری است.

تبصره در صورتی که مؤسسان تشکلات محلی در بدو تأسیس توان یا امکان تکمیل رخ نما را نداشته باشند دبیرخانه محلی پس از دریافت درخواست مکتوب مؤسسان تشکلات، مسئول راهنمایی، کمک، ثبت اطلاعات تشکلات در سامانه و تکمیل فرایند تأسیس و فعالیت تشکلات محلی است. در شرایط مذکور دبیرخانه محلی پس از صدور پروانه، فعالیت ها و برنامه های تشکلات های محلی را در سامانه ثبت کنند.

ماده (۴۷) شبکه های ملی و بین المللی و تشکلات های بین المللی هر پنج سال باید درخواست تمدید مجوز فعالیت خود را در سامانه ثبت کنند، شورای فنی ملی مکلف است فرایند تمدید مجوز مذکور را براساس ضوابط ماده (۴۰) این قانون، حداکثر ظرف ۳۰ روز کاری طی کند. فعالیت تشکلات های موضوع این ماده منوط به تمدید مجوز آنها توسط شورای فنی است.

ماده (۴۸) تمامی شبکه ها و تشکلاتی که قبل از تصویب این قانون مجوز تأسیس یا فعالیت دریافت کرده یا ثبت شده اند مکلفند حداکثر تا ۳ ماه پس از ایجاد سامانه اقدام به تکمیل رخ نما و اطلاعات مورد نیاز

فصل چهارم حقوق و تکالیف

۴. ارائه خدمات آموزشی و انتشار نشریه و ایجاد تارنما و پایگاه داده اینترنتی و استفاده از سایر ابزارهای اطلاع رسانی و محصولات فرهنگی، آموزشی و پژوهشی و برگزاری همایش ها با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

۵. مشارکت در اجرای برنامه ها و طرح های بخش خصوصی داخلی از طریق تفاهم یا عقد قرارداد با آنها.

۶. اجرای برنامه ها و طرح های خدماتی، عمرانی و توسعه ای دولت در حوزه فعالیت تشکلات با اولویت تشکلات های محلی و براساس نظام رتبه بندی.

۷. عقد تفاهم نامه و قرارداد همکاری با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و عمومی غیردولتی داخلی مطابق مقررات جاری کشور و براساس نظام رتبه بندی.

۸. حضور در برنامه های آموزشی و عقد قرارداد، مشارکت یا همکاری با

ماده (۵۲) تشکلات ها پس از اخذ پروانه فعالیت در حدود جغرافیایی و موضوع فعالیت خود و همچنین متناسب با نوع تشکلات از حقوق زیر برخوردار می شوند:

۱. مطالبه گری، نظارت، دیده بانی در امور اجتماعی موضوع فعالیت، برگزاری اجتماعات و راهپیمایی ها در چارچوب قوانین مربوطه و گزارش و پیگیری آن دسته از اموری که رویدادها، عملکرد و رفتار مسئولین و دستگاه ها شباهت اجتماعی ایجاد کرده است، نزد مراجع ذیصلاح.

۲. اعلام جرم یا شکایت نسبت به جرائم ارتكابی در زمینه های مذکور در اساسنامه تشکلات به مراجع ذیصلاح قضایی و شرکت در تمام مراحل دادرسی با رعایت ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری.

۳. برخورداری از حقوق و حمایت های مصرح در قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب ۱۳۹۴ در انجام امور موضوع بند «۱» این ماده.

سفارتخانه‌ها، سازمان‌های غیرانتفاعی خارجی و نهادهای بین‌المللی داخلی و خارجی پس از اخذ مجوز از شورای ارزیابی ملی.

۹. استفاده از ظرفیت‌ها و تجهیزات دستگاه‌ها با اولویت تشکلهای محلی و براساس نظام رتبه‌بندی به صورتی که به اجرای وظایف دستگاه‌ها خللی وارد نشود.

۱۰. مشاوره و اظهار نظر و ارائه پیشنهاد راهکارها در حدود تخصص و موضوع فعالیت به دستگاه‌ها و در دعاوی قضایی و پذیرفته شدن در فرایند تصمیم‌سازی در قوای سه‌گانه کشور.

۱۱. دسترسی به اسناد غیرمحرمانه مندرج در سند توسعه مشارکت دستگاه‌ها، موضوع ماده (۹) این قانون و موضوع ماده (۱) قانون «مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی» مصوب ۱۳۵۳، در حوزه فعالیت تشکلهای دستگاه‌ها به جهت رسیدگی به وظایف و اهداف خود.

۱۲. برخورداری از جایگاه مشورتی عام و خاص در دستگاه‌ها و امکان حضور در معاونت اجتماعی یا واحدهای سازمانی با عناوین مشارکتهای اجتماعی یا مشارکتهای مردمی و سایر عناوین مشابه در دستگاه‌های تخصصی و مرتبط موضوع این قانون به منظور تقویت توان تصمیم‌گیری تخصصی، نظارت علمی و مطالبه‌گری مردمی در دستگاه.

۱۳. حضور یا عضویت در شورای اجتماعی کشور موضوع تبصره «۲» ماده (۳) و ماده (۴) «آیین‌نامه تشکیل شورای اجتماعی کشور» و شورای عالی حفاظت محیط زیست موضوع ماده (۲) قانون «اصلاح قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست» و شورای عالی تأمین اجتماعی موضوع ماده (۴) «آیین‌نامه شورای عالی تأمین اجتماعی موضوع ماده (۱۸) قانون تأمین اجتماعی» شورای عالی آمایش سرزمین موضوع ماده (۳۲) قانون «احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» و شوراهای برنامه‌ریزی و توسعه استان موضوع ماده (۳۱) قانون «احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور».

۱۴. دسترسی به رسانه ملی و بهره‌مندی از برنامه‌ها، مستندها، مصاحبه و مناظره‌ها، فیلم و سریال در حوزه مشارکت اجتماعی و مرتبط با اهداف تشکلهای.

تبصره ۱: «شورای ارزیابی مسئول پیگیری و تحقق حقوق فوق است و باید سالیانه گزارش تفصیلی کمی و کیفی تحقق این موارد را به صورت شفاف در سامانه بارگذاری و به صورت عمومی منتشر کند.

تبصره ۲: «شورای ارزیابی مکلف است هرگونه کوتاهی یا ترک فعل مشاهده شده خود یا گزارش شده از جانب دستگاه‌ها در خصوص تحقق حقوق مصرح در این ماده را از طریق مراجع ذیصلاح اداری یا قضایی پیگیری و نتایج را به صورت عمومی در سامانه منتشر کرده و به اطلاع ذی‌نفعان برساند. مردم و تشکلهای نیز می‌توانند مستقلاً در این خصوص طرح دعوی کنند.

ماده (۵۳): تشکلهای می‌توانند در راستای اهداف اساسنامه، برای آحاد مردم و متقاضیان تأسیس تشکلهای اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی کنند اما تنها شبکه‌هایی که براساس نظام رتبه‌بندی

به تأیید شورای ارزیابی بررسند می‌توانند گواهی‌نامه رسمی را با سربرگ مشترک شبکه و شورای توسعه صادر نمایند. این گواهی به عنوان آموزش‌های پیش از تأسیس مورد نیاز صدور مجوز تأسیس تشکلهای پذیرفته می‌شود.

ماده (۵۴) تشکلهای دارای تکالیف زیر هستند:

۱. پرهیز از فعالیت علیه استقلال، آزادی، هویت و وحدت ملی، تمامیت ارضی کشور و موازین اسلامی.

۲. انضباط و شفافیت مالی در چارچوب این قانون و قوانین و مقررات مربوطه.

۳. تکمیل رخ‌نمای تشکلهای در سامانه.

۴. ثبت دفاتر و شعب تشکلهای در اماکن غیرمسکونی.

۵. ثبت فعالیت‌های تشکلهای و مستندات مرتبط به آنها به شرح ذیل در سامانه:

(الف) گزارش مالی سالیانه،

(ب) گزارش حسابرسی رسمی،

(ج) گزارش عملکردی سالیانه،

(د) گزارش فرایند شروع و تکمیل برنامه‌ها و طرح‌های خدماتی، عمرانی و توسعه‌ای در حال اجرا.

۶. اطلاع‌رسانی و اخذ مجوزهای لازم برای حضور در برنامه‌های آموزشی و عقد قرارداد، نقل و انتقال‌های مالی و دریافت کمک‌های مالی خارجی و بین‌المللی، مشارکت یا همکاری با سفارتخانه‌ها، سازمان‌های غیرانتفاعی خارجی و نهادهای بین‌المللی داخلی و خارجی پیش از اقدام به همکاری از شورای ارزیابی ملی.

۷. رعایت استانداردهای عملکردی مندرج در سند توسعه مشارکت تمامی دستگاه‌های مرتبط با حوزه فعالیت تشکلهای.

تبصره: تشکلهای محلی از بند «۴» این ماده معاف هستند و سایر تشکلهای نیز در صورتی که موافقت مکتوب و رسمی تمامی مالکین را داشته باشند، می‌توانند در اماکن مسکونی نیز فعالیت کنند. تشکلهای ملی و بین‌المللی برای ایجاد شعب و دفاتر نمایندگی در سرتاسر کشور نیاز به اخذ مجوز جدید ندارند؛ لکن ثبت شعبه و دفتر نمایندگی در سامانه الزامی است.

ماده (۵۵): تشکلهای مکلف‌اند فعالیت‌های اداری و مالی خود، از جمله منابع و مصارف آن را به شرح زیر در چارچوب این قانون و اساسنامه مصوب مربوط انجام دهند:

(الف) تمامی دریافت‌ها و پرداخت‌ها را از طریق حساب بانکی رسمی به نام تشکلهای و ثبت عملکرد مالی در دفاتر مالی تشکلهای انجام دهند؛

(ب) گزارش عملکردی مشتمل بر فعالیت‌ها، اقدامات، برنامه‌ها و نتایج اقدامات یک‌ساله و گزارش مالی سالیانه، با تصریح محل تأمین منابع مالی داخلی و خارجی و نحوه مصرف آنها را در سامانه ثبت کنند؛

(پ) مدیرعامل، بازرس و سایر اعضای تشکلهای را آموزش دهند؛

(ت) امکان بازرسی دوره‌ای به صورت عا‌ماهه یا موردی بازرسان شورای

رتبه بندی در دستگاه فراهم کنند.

پ) ساختار یا فرایند مشارکت در سه سطح تصمیم گیری، نظارت و اجرای برنامه ها و طرح های اجتماعی با شبکه های استانی، ملی و بین المللی را در برنامه ریزی و تصمیم گیری در حوزه تخصصی فعالیت خود در دستگاه ایجاد کنند.

ت) ظرفیت ها و تجهیزاتی که می توانند در اختیار تشکیل ها قرار گیرد را شناسایی و به همراه دستورالعمل نحوه واگذاری آنها به تشکیل ها را در سامانه بارگذاری کنند، امکان استفاده از آنها را براساس نظام رتبه بندی فراهم سازد و بر نحوه بهره برداری از آنها توسط تشکیل ها را نظارت کنند. ث) تشکیل های اجتماعی را به صورت تخصصی آموزش داده و آنها را توانمند کنند.

ج) آموزش و اطلاع رسانی در جهت ارتقای سواد عمومی در خصوص مشارکت اجتماعی، تشکیل های اجتماعی، میزان و چگونگی خدمات تخصصی دستگاه را به صورت مستمر انجام دهند.

چ) نظر کارشناسی در حوزه تخصصی دستگاه را برای صدور مجوز تأسیس و فعالیت تشکیل های اجتماعی به شورای فنی ارائه دهند.

ح) بررسی، پایش و ارزیابی کمی و کیفی فعالیت ها، برنامه ها و عملکرد تشکیل ها براساس استانداردهای مندرج در سند توسعه مشارکت، تعهدات تشکیل در انجام برنامه ها و طرح های مرتبط با حوزه فعالیت دستگاه را انجام دهد و گزارش آن را در سامانه به صورت عمومی منتشر کند.

خ) گزارش های عملکردی و مالی تشکیل ها مندرج در گزارشات فصلی و سالیانه و برنامه های ثبت شده آنها در سامانه را راستی آزمایی و بررسی کرده و گزارش تفصیلی آن را در سامانه به صورت عمومی منتشر کند.

ماده (۵۷) وزارت ورزش و جوانان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت امور خارجه، سازمان بهزیستی، کمیته امداد امام خمینی و سایر دستگاه های موضوع بند «ث» ماده (۳۹) این قانون، مکلف هستند سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، «سند توسعه مشارکت» دستگاه خود را متناسب با حوزه تخصصی فعالیت دستگاه، با مشارکت تشکیل ها تدوین و به تصویب شورای توسعه برساند و از طریق سامانه در اختیار تشکیل ها و عموم مردم قرار دهد.

ماده (۵۸) سازمان بازرسی، سازمان تعزیرات حکومتی و دیوان محاسبات پس از آموزش تشکیل ها و شبکه های خوب و ممتاز ملی و بین المللی و صدور گواهی صلاحیت، می توانند برای نظارت تخصصی بر عملکرد دستگاه ها و ذی نفعان عمومی و خصوصی آنها از تشکیل ها استفاده کنند و گزارش عملکرد آنها را به صورت فصلی در اختیار شورای ارزیابی قرار دهند. همکاری تشکیل های موضوع این ماده با دستگاه های فوق الذکر کاملاً رایگان است و هیچ تعهدی برای دولت ایجاد نمی کند.

ماده (۵۹) سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است با استناد به بند «ج» ماده (۳۷) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، برنامه های صوتی و تصویری در خصوص مشارکت های اجتماعی و اصول و قواعد تأسیس، فعالیت و اداره تشکیل های اجتماعی در قالب

ارزیابی مربوطه به اطلاعات و اسناد مالی و عملکردی را در حضور نماینده تشکیل و در محل دفتر تشکیل فراهم کنند؛

ث) حسابرسی رسمی تشکیل در هر سال مالی که تعاملات مالی بیش از سقف ریالی موضوع بند «۴» ماده (۱۴) این قانون داشتند، را در سامانه بارگذاری کنند؛

ج) ارائه گزارش مصارف کمک های دریافتی از شخص حقیقی یا حقوقی کمک کننده به تشکیل در صورتی که ارزش مالی کمک بیش از میزانی باشد که شورای توسعه به صورت سالیانه تعیین می کند. گزارش باید حداکثر ۱۵ روز کاری پس از وصول درخواست مکتوب شخص کمک کننده، با جزئیات تهیه و به پیوست مدارک مثبت از طریق سامانه به شخص درخواست کننده ارسال شود؛

چ) اعلام فهرست کامل تمامی دارایی های منقول و غیرمنقول و ارائه اطلاعات کامل مالی و صورت های مالی حسابرسی شده تشکیل شامل ترازنامه، صورت سود و زیان، صورت جریان وجوه نقد و حسب مورد صورت های مالی تلفیقی حسابرسی شده و همچنین تغییرات اعضای هیئت مدیره به سازمان بورس و اوراق بهادار توسط تشکیل های حمایتی استانی و ملی به صورت سالیانه؛

ح) اعلام و انتشار عمومی تمامی دارایی های منقول و غیرمنقول اعضای هیئت مدیره و اعضای هیئت امنای تشکیلی که دارایی آن بیش از میزانی است که شورای توسعه تعیین می کند؛

تبصره دبیرخانه مکلف است اظهار نظر تفصیلی و نمره کسب شده تشکیل را از طریق بررسی گزارش های واصله از حسابرس رسمی، بازرس و مدیرعامل تشکیل، خدمت گیرندگان، خیرین یا کمک کنندگان، مردم، سایر تشکیل های حوزه تخصصی، دستگاه تخصصی و یافته های شورای ارزیابی، در سامانه بارگذاری کند.

ماده (۵۶) دستگاه های تخصصی و مربوطه مکلف هستند:

الف) خدمات، برنامه ها، طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و امور تصدی های اجتماعی قابل واگذاری دستگاه موضوع ماده (۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶، را احصا و در سامانه بارگذاری و متناسب با نظام رتبه بندی واگذار کنند. اولویت واگذاری در مجموعه تشکیل ها نیز با تشکیل های محلی است. دستگاه باید میزان تحقق برنامه های موضوع این بند و ارزیابی عملکرد برنامه را براساس استانداردهای عملکردی مندرج در سند توسعه مشارکت و اعتبارات تخصیص داده شده برای انجام برنامه را تا زمان تکمیل و بهره برداری آن، رصد و گزارش تفصیلی آن را به صورت فصلی به شورای ارزیابی ارسال کند.

ب) مقام مشورتی عام و خاص تشکیل های اجتماعی را در دستگاه ایجاد کنند و امکان حضور نمایندگان تشکیل هایی که مقام مشورتی دارند در معاونت اجتماعی یا واحدهای مشارکت مردمی یا مشارکت های اجتماعی یا سایر عناوین مشابه را به منظور مشارکت در تصمیم گیری و نظارت تخصصی و مطالبه گری در صورت تمایل تشکیل و براساس نظام

فیلم، سریال، مستند، جلسات کارشناسی، مناظره و سایر برنامه‌های مرسوم را در شبکه‌های استانی، ملی و برون مرزی صدا و سیما جمهوری اسلامی را سالیانه به میزانی که شورای توسعه تعیین می‌کند، از طریق اشخاص حقوقی و حقیقی دولتی و غیردولتی تهیه و در ساعاتی که آحاد مردم بیننده آن باشند، پخش کند.

ماده (۶۰) وزارت آموزش و پرورش، سازمان فنی و حرفه‌ای کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف‌اند مبانی مشارکت اجتماعی را در محتوای کتب آموزشی تدوین کنند و فعالیت‌های آموزشی، تربیتی و پرورشی دانش‌آموزان، هنرجویان و دانشجویان در تمامی مقاطع و شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی را براساس محتوای تدوین شده، اجرا کنند.

ماده (۶۱) شهرداری‌ها موظف هستند بازارچه‌ها، آگهی‌نما (بیلبرد)، نقاشی و تزئین معابر و فضاهای عمومی و تبلیغات محیطی و سایر ظرفیت‌های شهری را مناسب برای فعالیت این تشکلات و ترویج ارزش‌های مشارکت اجتماعی به صورت رایگان و در صورت امکان دفاتر رسمی تشکلات محلی تازه تأسیس و فضای فیزیکی را فراهم نمایند و فرایند تأمین امکانات مذکور را از طریق سامانه منتشر کنند. اعتبارات مورد نیاز این ماده از محل بودجه شهرداری‌ها موضوع بندهای «۱» و «۳» ماده (۶۸) قانون شهرداری‌ها تأمین می‌شود.

ماده (۶۲) دستگاه‌های تخصصی موضوع این قانون، قوه قضائیه، وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه و سایر دستگاه‌های عضو شوراهای توسعه، ارزیابی و فنی مکلف‌اند براساس برنامه‌های آموزشی مصوب شورای توسعه، آموزش عمومی و تخصصی مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکلات را برای متقاضیان، علاقه‌مندان و بازرسان، مدیران عامل و سایر اعضای تشکلات براساس ضوابط مواد «۱۶» و «۱۷» «قانون مدیریت خدمات کشوری» مصوب ۱۳۸۶ فراهم کنند. در صورتی که امکان برون سپاری، واسپاری یا جمع سپاری برنامه‌های آموزشی به تشکلات فراهم نبود، دستگاه مکلف است رأساً اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی حضوری و مجازی کند.

ماده (۶۳) وزارت امور اقتصادی و دارایی در صورت تکلیف قوانین کشور به واگذاری شرکت‌های دولتی که در حوزه امور اجتماعی موضوع ماده (۹) قانون «مدیریت خدمات کشوری» فعالیت می‌کنند، موظف است با رعایت ضوابط ماده (۱۳) قانون مذکور و براساس ماده (۴) قانون «اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی» با مشارکت دستگاه تخصصی و تشکلات اجتماعی امکان و ظرفیت واگذاری شرکت‌ها و امور موضوع این ماده را با اولویت تشکلات فراهم کند و با رعایت مقررات مربوطه و پس از ثبت در سامانه براساس نظام رتبه‌بندی به تشکلات واگذار کند. شورای ارزیابی و دستگاه‌های تخصصی ملزم به نظارت بر حسن اجرای این ماده هستند. دستگاه‌های تخصصی مکلف به نظارت بر عملکرد تخصصی شرکت‌های واگذار شده براساس استانداردهای تخصصی مندرج در سند توسعه مشارکت هستند.

ماده (۶۴) وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است حداکثر ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با مشارکت شورای توسعه و تشکلات اجتماعی، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با بخشودگی‌های مالیاتی، هزینه‌های قابل قبول، درآمدهای اتفاقی، قواعد مرتبط با ارزش افزوده، فرم‌های اظهارنامه، ساختار گزارش‌های سه‌ماهه ناظر، ارزش افزوده و خریدوفروش فصلی، کدبندی (کدینگ) حسابداری و سایر موضوعات مالی و مالیاتی مرتبط با تشکلات را متناسب با تعریف و موضوع فعالیت تشکلات بازمینی و اصلاح کند.

ماده (۶۵) وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با استفاده از ظرفیت شبکه‌ها و تشکلات ملی و بین‌المللی ممتاز و خوب و همچنین سازمان نظام‌های حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی مورد تأیید وزارت اقتصاد و دارایی نسبت به آموزش و توانمندسازی ناظرین و ممیزهای مالیاتی متناسب با ماهیت، الزامات و جنس فعالیت خیریه‌ها و تشکلات اقدام کند و گزارش تفصیلی عملکرد وزارتخانه مذکور را هر سه ماه به شورای ارزیابی ارسال و در سامانه بارگذاری کند.

ماده (۶۶) سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است با مشارکت دستگاه تخصصی و تشکلات اجتماعی، امکان واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای حوزه امور اجتماعی موضوع ماده (۹) قانون «مدیریت خدمات کشوری» را در قوانین بودجه سنواتی کشور فراهم کنند. شورای ارزیابی و دستگاه‌های تخصصی ملزم به نظارت بر حسن اجرای این ماده هستند. دستگاه‌های تخصصی مکلف به نظارت بر نتایج طرح‌ها و عملکرد تخصصی تشکلات در اجرای طرح‌ها براساس استانداردهای تخصصی مندرج در سند توسعه مشارکت هستند.

ماده (۶۷) سازمان بهزیستی مکلف است فعالیت‌های موضوع ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی کشور مصوب ۱۳۸۰، را براساس مواد «۱۶» و «۱۷» قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ با اولویت تشکلات اجتماعی برون سپاری، واسپاری یا جمع سپاری کند. در صورتی که ظرفیت و توانمندی و اراده مشارکت یا پذیرش این امور به قدر کفایت در تشکلات و مراکز موضوع ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی کشور وجود نداشت سازمان بهزیستی رأساً مکلف به انجام امور و ارائه خدمات اجتماعی موضوع ماده (۲۶) قانون مذکور است. در هر صورت خدمات ارائه شده به جامعه هدف، آسیب‌دیدگان و مددجویان باید رایگان باشد.

ماده (۶۸) دستگاه‌ها باید به درخواست دسترسی به اطلاعات غیرمحرمانه بند «۱۱» موضوع ماده (۵۲) این قانون از جانب تشکلات را با رعایت ضوابط قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷» و درخواست اعطای مقام مشورتی دستگاه در سریع‌ترین زمان ممکن پاسخ دهند و در هر صورت مدت زمان پاسخ نمی‌تواند حداکثر بیش از ۱۰ روز کاری از زمان دریافت درخواست باشد. عدم پاسخ در محدوده زمانی مشخص شده یا ارائه آمار و اطلاعات کذب مشمول تنبیه‌های موضوع ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب

آموزش ها و سایر تکالیف مندرج در این قانون را به صورت کلی به تفکیک نوع اقدام، توزیع جغرافیایی، نوع شکل، طبقه بندی زمانی اقدام، هزینه های عملیاتی اقدام و همچنین به صورت جزئی با ذکر اقدام انجام شده به نام و شناسه شکل هدف اقدام را در آبان ماه هر سال در سامانه بار گذاری کنند.

۱۳۷۲ می شوند.

ماده (۶۹) دستگاه ها مکلف هستند کلیه مصوبات و گزارش اقدامات انجام شده در راستای اجرایی سازی تکالیف این قانون را حداکثر چهار ماه پس از لازم الاجرا شدن آن، در سامانه بار گذاری کنند.

ماده (۷۰) دستگاه ها مکلف هستند هر ساله گزارش تفصیلی واگذاری ها،

فصل پنجم تأمین مالی

این قانون و با همکاری اتاق بازرگانی ایران و اتاق تعاون ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور به گونه ای تدوین می شود که در آن منافع مادی و تبلیغاتی شرکت ها لحاظ شود و مانع از تأسیس و دخالت شرکت ها در مالکیت و مدیریت تشکیل ها شود. تشکیل های با رتبه نامطلوب و ضعیف نمی توانند از منابع موضوع بند مذکور استفاده کنند.

ماده (۷۲) واگذاری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای در امور اجتماعی موضوع بند «۷» ماده (۷۱) با اولویت تشکیل ها و سایر نهادهای غیردولتی غیرانتفاعی و غیرسیاسی جامعه، براساس نظام رتبه بندی و سند توسعه مشارکت و قیمت تمام شده کالا و خدمات و پس از ثبت در سامانه با رعایت قانون برگزاری مناقصات و قوانین و مقررات مرتبط با آن بلامانع است. ذی حساب / مدیر امور مالی یا عناوین مشابه آن و رئیس دستگاه، مسئول نظارت بر حسن اجرای این جزء است و در صورت تخلف یا استنکاف از اجرای آن به جزای حبس درجه پنج محکوم می شود.

تبصره سازمان برنامه و بودجه مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و شورای توسعه، آیین نامه اجرایی بند «۷» ماده (۷۱) را با درج اهداف کمی و کیفی عملیاتی طرح، تعهدات و نقش دستگاه و شکل و همچنین آورده مالی و سرمایه ای هر کدام از طرفین قرارداد، فرایند و ضوابط قانونی عقد قرارداد، نحوه ثبت و گزارش دهی فرایند عقد قرارداد و تکمیل طرح در سامانه و دفاتر مالی، نحوه اعطای طرح براساس رتبه تشکیل، نحوه محاسبه قیمت تمام شده کالا و خدمات، نحوه تخصیص اعتبارات به تفکیک مراحل عقد قرارداد و انجام طرح، نحوه و ابزار ارزیابی کمی و کیفی عملکرد طرفین قرارداد و سایر موارد مرتبط با آن را تدوین کند و حداکثر سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران برساند.

ماده (۷۳) هر گونه تسهیلات حمایتی یا قرض الحسنه یا با نرخ کم دولتی به تشکیل ها صرفاً از طریق سامانه و پس از ثبت تسهیلات دولتی در آن و انجام برخط فرایند اعطای تسهیلات و رصد روند بازپرداخت آن در سامانه در سال ابتدایی تأسیس و فعالیت تشکیل با بازپرداخت حداکثر پنج ساله امکان پذیر است. رئیس دستگاه مسئول اجرای این موضوع است و در صورت تخلف یا استنکاف از اجرای آن به جزای حبس درجه

ماده (۷۱) تشکیل های اجتماعی صرفاً با رعایت قوانین و مقررات از منابع ذیل، می توانند کسب درآمد و تأمین منابع کنند:

۱. سرمایه اولیه مؤسسان؛
۲. حق عضویت اعضا؛
۳. وقف، نذر، وصیت و هبه؛
۴. کمک های نقدی و غیر نقدی اشخاص حقیقی داخلی و خارجی؛
۵. کمک های نقدی و غیر نقدی اشخاص حقوقی بخش خصوصی و تعاونی داخلی و خارجی؛
۶. استفاده از ظرفیت های ناشی از مسئولیت های اجتماعی شرکت ها؛
۷. طرح ها و برنامه های حمایتی، عمرانی و توسعه ای دولتی و عمومی موضوع ماده (۹) قانون مدیریت خدمات کشوری و طرح های تملک دارایی های سرمایه ای در حوزه اجتماعی؛
۸. استفاده از ظرفیت ها، امکانات، تجهیزات و اماکن در اختیار دستگاه ها و مستحدثات رفاهی و آموزشی آنها؛
۹. دریافت وام و تسهیلات بانکی؛
۱۰. فروش کتاب و نشریات علمی و تخصصی مرتبط با حوزه فعالیت تشکیل؛

۱۱. فعالیت های درآمدزای مندرج در اساسنامه و در راستای اهداف، موضوع و برنامه های تشکیل.

تبصره «۱» تشکیل های اجتماعی در صورت اشتغال مستقیم به امور تجاری و درآمدزا در مقابل اشخاص ثالث در حکم شرکت تضامنی محسوب می شوند.

تبصره «۲» مالیات های موضوع بندهای «۱» تا «۷» و بند «۱۰» این ماده برای تشکیل ها به نرخ صفر محاسبه می شود.

تبصره «۳» شورای توسعه می تواند شیوه های جدید تأمین مالی تشکیل ها را با رعایت قیده های غیردولتی و غیرانتفاعی بودن تشکیل، با همکاری تشکیل ها و وزارت امور اقتصادی و دارایی و منطبق بر ضوابط این قانون تدوین و به تصویب هیئت وزیران برساند. پرداخت هر گونه وجهی از بودجه کل کشور به عنوان کمک یا هدیه یا عناوین مشابه به صورت نقدی یا غیر نقدی توسط دستگاه ها ممنوع است.

تبصره «۴» آیین نامه اجرایی بند «۶» این ماده به موجب ماده (۹۱)

در سند توسعه مشارکت دستگاه‌ها و براساس نظام رتبه‌بندی با نرخ صفر محاسبه می‌شود و پس از آن مشمول تبصره «۲» ماده (۷۱) این قانون می‌شود.

ماده (۷۶) تشکّل‌ها نباید از محل کمک‌های نقدی اشخاص غیر عضو نسبت به افزایش سرمایه یا ایجاد دارایی جاری و غیر جاری شامل خرید یا ایجاد دارایی‌های غیر منقول، سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها و مؤسسات سرمایه‌پذیر، سرمایه‌گذاری بلندمدت، مشارکت با اشخاص ثالث خرید اوراق قرضه و سرمایه‌گذاری در بورس مبادرت کنند.

ماده (۷۷) تشکّل‌ها مکلف‌اند تمامی مبادلات مالی داخلی یا بین‌المللی را مطابق قوانین مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم اعم از الزامات مربوط به شناسایی مشتری، نگهداری سوابق و توقیف اموال صورت دهند. همچنین تمامی نقل و انتقال‌های مالی بین‌المللی تنها از طریق مسیرهای مورد تأیید شورای ارزیابی ملی و برای تشکّل‌هایی که براساس رتبه‌بندی، دارای رتبه خوب و ممتاز باشند، مجاز خواهد بود.

پنج محکوم می‌شود.

ماده (۷۴) دستگاه مکلف است ظرفیت‌ها، امکانات، تجهیزات و اماکن در اختیار دستگاه و مستحدثات رفاهی و آموزشی موضوع بند «ت» ماده (۵۶) این قانون را صرفاً به صورت برخط در سامانه و براساس نتایج نظام رتبه‌بندی و براساس اولویت‌های مندرج در سند توسعه مشارکت، به تشکّل‌ها واگذار و بر صحت عملکرد تشکّل‌ها در این خصوص نظارت داشته باشد. دستگاه‌های تخصصی نیز مکلف‌اند گزارش نظارتی تخصصی در خصوص کیفیت عملکرد علمی و تخصصی موضوع این ماده توسط تشکّل‌ها را به صورت سالیانه در سامانه منتشر کنند. رئیس دستگاه مسئول اجرای این موضوع است و در صورت تخلف یا استنکاف از اجرای آن به جزای نقدی درجه چهار محکوم می‌شود.

ماده (۷۵) مالیات کلیه درآمدهای تشکّل‌های محلی در بازه زمانی پنج‌ساله و تشکّل‌های استانی و ملی در بازه زمانی سه‌ساله پس از صدور پروانه فعالیت با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته و اولویت‌های مندرج

فصل ششم سایر مقررات

و مؤسسان تشکّل، هزینه کرد این منافع برخلاف اساسنامه یا پرداخت هر گونه حق الزحمه یا حقوق بیش از مقدار اعلام شده توسط شورای توسعه؛

۲. هر گونه فعالیت شخص نسبت به ساماندهی و فعالیت در قالب تشکّل بدون اخذ مجوزها و رعایت ضوابط مذکور این قانون؛

۳. دریافت و پرداخت به صورت نقدی یا از طریق حساب بانکی غیر از حساب رسمی متعلق به تشکّل، عدم ثبت گزارش‌های مالی و عملکردی در دفاتر مربوطه و در سامانه، فعالیت اقتصادی بدون مجوز یا بدون ثبت در سامانه؛

۴. هر گونه همکاری با نهادهای بین‌المللی موضوع بند «۶» ماده (۵۴) پیش از اخذ مجوز از شورای ارزیابی ملی.

تبصره «۱» در مسئولیت کیفری اصل بر مسئولیت شخص حقیقی است و تشکّل در صورتی که نماینده قانونی آن به نام تشکّل و در راستای مصوبات مجمع عمومی یا هیئت‌امنا یا هیئت‌مدیره مرتکب جرائمی با مجازات‌های درجه ۱ تا ۴ قانون مجازات اسلامی شود، منحل می‌شود. مسئولیت کیفری تشکّل مانع مسئولیت اشخاص حقیقی مرتکب جرم نیست.

تبصره «۲» دبیرخانه مکلف است نسبت به اخذ گزارش‌های مردمی به منظور شناسایی تشکّل‌های فاقد مجوزهای لازم به صورت برخط از طریق سامانه اقدام کرده و مطابق قانون با تشکّل‌های مذکور برخورد کند.

ماده (۷۸) بالاترین مقام دستگاه مربوط موظف به اجرا و نظارت بر اجرای تکالیف مندرج در این قانون است و در صورت ترک این وظیفه یا خودداری یا ممانعت از اجرای تکالیف مقرر در این قانون حسب مورد به تخلف یا جرم وی در هیئت رسیدگی به تخلفات اداری، دیوان عدالت اداری و سایر مراجع ذیصلاح رسیدگی می‌شود.

ماده (۷۹) تشکّل می‌تواند در خصوص هر گونه تصمیم، احکام صادره، مصوبات، شاخص‌ها و فرایندهای ارزیابی و اجرایی، اقدامات و فعالیت‌های شورای ارزیابی، دستگاه‌ها و هر کدام از نهادهای مذکور در این قانون در حوزه موضوع فعالیت تشکّل‌ها به دیوان عدالت اداری و سایر مراجع ذیصلاح شکایت کند.

ماده (۸۰) ممانعت از اجرا یا عدم اجرا یا اجرای ناقص تکالیف مقرر در این قانون یا اقدام خارج از ضوابط مفاد آن توسط کارکنان و مدیران دستگاه‌ها تخلف محسوب می‌شود. متخلف یا متخلفان مشمول قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ حسب مورد براساس رأی هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری متناسب با اهمیت موضوع به یکی از تنبیه‌های اداری مقرر در ماده (۹) قانون مذکور محکوم می‌شوند. ماده (۸۱) در صورت ارتکاب جرائم زیر، بازرس یا مدیرعامل یا سایر اعضای هیئت‌مدیره یا هیئت‌امنا متناسب با میزان مسئولیت به جزای نقدی درجه ۵ تا ۷ موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی، محکوم می‌شود:

۱. تقسیم درآمد و سود حاصل از فعالیت تشکّل‌ها در بین اعضا، مدیران

ماده (۸۴) عضویت در ارکان تشکیل اعم از هیئت مؤسس، هیئت مدیره یا هیئت امنا، مدیر عامل، بازرس و سایر عناوین مشابه برای مدیران حرفه ای موضوع ماده (۵۴) و مدیران سیاسی و مقامات موضوع ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و پست های هم تراز آنها در دستگاه های موضوع این قانون و همچنین کارکنان شاغل در کلیه پست های مدیریتی در هیئت مدیره، مدیریت عاملی و سایر مدیریت های اجرایی شرکت های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و سازمان های زیرمجموعه وابسته یا تابعه آنها ممنوع است. این افراد می توانند صرفاً به عنوان عضو عادی خارج از ساعات اداری کارکنان دولت در امور اجتماعی تشکیل ها مشارکت داشته باشند.

ماده (۸۵) در صورت انحلال تشکیل مطابق مفاد این قانون، شورای فنی مکلف است «پروانه فعالیت» و «شناسه تشکیل» را ابطال و «رخ نمای تشکیل» را در سامانه و نظام رتبه بندی مسدود کند و مراتب را جهت ابطال «شماره ثبت» و «شناسه ملی» به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و برای «انتشار آگهی انحلال» به روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و برای مسدود کردن «شماره حساب رسمی» تشکیل به بانک های عامل اعلام کند. اموال تشکیل پس از انحلال توسط مراجع ذی صلاح، براساس نظام رتبه بندی و به دستور دادستانی در چارچوب قوانین و مقررات و موازین شرعی به یک تشکیل اجتماعی در همان موضوع فعالیت تشکیل منحل منتقل می شود.

ماده (۸۶) هزینه ها و بار مالی اجرای این قانون از محل صرفه جویی ناشی از کاهش ساختار و تشکیلات موازی موضوع بند «ج» تبصره «۲۰» قانون بودجه سال ۱۴۰۱ در دستگاه هایی که تا تصویب این قانون متولی صدور مجوز تأسیس و فعالیت، نظارت، ساماندهی امور تشکیل های اجتماعی موضوع این قانون بودند و کاهش هزینه های دولت در بودجه سنواتی موضوع اعتبارات ردیف ۱۳۰۲۰۳۴۰۰۰ ب. نامه ارائه خدمات یکپارچه دولت هوشمند (الکترونیکی) سازمان امور اجتماعی، سازمان بهزیستی، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، وزارت ورزش و جوانان، وزارت آموزش و پرورش، سازمان اوقاف و امور خیریه، کمیته امداد امام خمینی و سایر دستگاه هایی که به نحوی از انحاء بودجه عمومی کشور به خیریه ها، تشکیل های مردم نهاد، کانون ها، انجمن ها و سایر نهادهای غیردولتی کمک می کنند و برنامه ارتقای مشارکت های اجتماعی و مردمی و خیرین شامل همکاری های دولت، مردم و بخش های غیردولتی موضوع ردیف ۱۷۰۳۰۶۵۰۰۰ و مصارف تبصره «۱۴» موضوع ردیف ۵ جدول ۲۴-۱ وزارت آموزش و پرورش و برنامه سیاست گذاری، راهبری، علوم، تحقیقات و فناوری ردیف ۱۸۰۳۰۷۴۰۰۰ وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص موضوع ردیف ۱۸۰۳۰۰۱۰۰۰ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و درآمد مستمر وصولی سالیانه موضوع بندهای «۱» و «۳» ماده (۶۸) قانون شهرداری ها (اصلاحی ۱۳۵۲) و بند «ج» ماده (۳۷) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور تأمین می شود. دولت مکلف است سایر منابع

تبصره «۳» در صورتی که هر یک از رفتارهای موضوع این قانون به موجب سایر قوانین مشمول مجازات شدیدتری باشند، مرتکب به آن مجازات محکوم می شود.

ماده (۸۲) در صورتی که دبیرخانه، رأساً یا از طریق شکایت های مردمی یا گزارش های اعضای تشکیل ها، اعضای شوراهای توسعه، فنی و ارزیابی یا دستگاه های موضوع این قانون، تخلف یا انحراف از اساسنامه و خروج از شرایط تأسیس تشکیل را احراز کند، گزارش مستند مربوطه را به شورای ارزیابی ذی ربط ارائه می کند و شورای ارزیابی ذی ربط پس از بررسی مدارک و مستندات ارائه شده و پس از استماع دفاعیه تشکیل اجتماعی، متناسب با شرح وظایف شورای ارزیابی، حسب مورد و متناسب با تخلف، اقدام به اعمال یکی از تنبیهات زیر می کند:

۱. تذکر بدون درج در پرونده تشکیل و بدون محاسبه در نظام رتبه بندی و با تعیین مهلت برای اصلاح وضعیت تشکیل؛
۲. توبیخ کتبی با درج در پرونده و با تعیین مهلت برای اصلاح وضعیت تشکیل؛

۳. پیشنهاد سلب اختیارات از مدیریت تشکیل برای اجرای طرح و برنامه جدید و واگذاری بخشی یا تمام اختیارات مدیران به سرپرستان توسط قاضی موضوع بند «۸» ماده (۲۵)، تا زمان صدور حکم قطعی در دادگاه صالح؛

۴. ارائه دادخواست انحلال تشکیل متخلف به دادگاه صالح در صورت تکرار تخلف برای بار چهارم در این مورد نیازی به احراز شرایط تبصره «۱» ماده (۸۱) نیست.

تبصره در صورتی که به تشخیص متفق دستگاه های موضوع بندهای «۵»، «۶»، «۷» و «۸» مواد (۲۵)، (۲۷) و (۲۹) این قانون، تشکیل به مدت دو سال در وضعیت نامطلوب قرار داشته باشد، هرگونه فعالیت آن تشکیل منوط به تمدید مجوز فعالیت از شورای فنی است.

ماده (۸۳) چنانچه یکی از اعضای هیئت امنای یک تشکیل هیئت امنایی به موجب حکم قطعی دادگاه مرتکب جرائم مستوجب حد، قصاص یا تعزیر درجه ۱ تا ۴ شود یا از اجرای قوانین و مقررات مربوط به تشکیل ها خودداری ورزد، حسب مورد رأساً توسط دادگاه یا به درخواست شورای ارزیابی ملی یا استانی که به دادگاه تقدیم می کند، از عضویت در هیئت امنا محروم می شود. سایر امنای تشکیل موظف هستند مطابق با اساسنامه تشکیل، ظرف مدت ۶ ماه شخص دیگری را که از صلاحیت های عمومی و تخصصی برخوردار است، به عنوان عضو هیئت امنای معرفی کنند و به اطلاع دادگاه برسانند؛ در غیر این صورت دادگاه به این امر مبادرت خواهد کرد.

تبصره به منظور اجرای مقررات این ماده در مواردی که شخصی به یکی از جرائم صدر ماده محکوم می شود، دادگاه باید در خصوص عضویت یا عدم عضویت وی در تشکیل ها استعلامات لازم را از دبیرخانه شورا انجام دهد و در صورتی که عضو تشکیل باشد، ضمن اعمال محرومیت مذکور، موضوع را به اطلاع دبیرخانه برساند.

مورد نیاز اجرای این قانون را در قوانین بودجه سنواتی کشور پیش‌بینی کند.

ماده (۸۷) نهادهای عمومی غیردولتی، اتاق‌ها و تشکل‌های اقتصادی، تعاونی‌ها، سازمان‌های صنفی و حرفه‌ای، احزاب و تشکل‌های سیاسی، کانون‌ها و سازمان‌های دانشجویی و دانش‌آموزی، سازمان‌های کارگری و کارفرمایی فعال در دانشگاه‌ها، مدارس و کارخانه‌ها انجمن‌های علمی، مؤسسات فرهنگی، هنری و ادبی، هیئت‌های مذهبی، باشگاه‌های ورزشی، گروه‌های جهادی و مؤسسات و اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی مصوب (۱۳۸۳) و موقوفات مصداق تشکل نبوده و از شمول این قانون خارج هستند.

تبصره ۱ تشکل‌های اجتماعی موضوع این قانون مشمول احکام مؤسسات غیرتجارتی مذکور در مواد (۵۸۴) و (۵۸۵) قانون تجارت نمی‌شود.

تبصره ۲ هرگونه فعالیت با موضوع‌های حمایتی خدماتی و توسعه اجتماعی موضوع ماده (۴) این قانون توسط اشخاص حقوقی مذکور در این ماده ممنوع است و هرگونه جذب منابع مالی و فعالیت رسمی در این حوزه صرفاً از طریق تشکل‌های اجتماعی موضوع این قانون امکان‌پذیر است. این محدودیت مشمول فعالیت‌های گروهی و غیررسمی مردم نمی‌شود.

ماده (۸۸) به‌موجب این قانون مواد و قوانین مربوطه به‌شرح ذیل اصلاح می‌شود:

۱. هرگونه بخشودگی مالیاتی برای تشکل‌های موضوع این ماده مندرج در قانون مالیات‌های مستقیم و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، صرفاً پس از ثبت صورت‌های مالی، اظهارنامه، دفاتر یا اسناد و مدارک مربوطه در سامانه امکان‌پذیر است. مؤدی مالیاتی موظف است گزارش مالی و مالیاتی تشکل را در سامانه مذکور ثبت کند در صورت ترک فعل یا محاسبه یا گزارش نادرست مالیاتی تشکل مشمول تنبیه‌های موضوع ماده (۸۰) این قانون خواهد شد. هیئت حل اختلاف مالیاتی به اعتراضات مالیاتی تشکل‌ها با حضور نماینده تشکل‌ها که توسط شورای توسعه مربوطه تعیین می‌شود، رسیدگی می‌کند.

۲. جزء «۸» بند «پ» ماده (۵۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور ۱۳۹۶ به‌شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«سازمان بهزیستی کشور متولی سلامت اجتماعی با رویکرد پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و مداخله در بحران‌های اجتماعی، ارائه خدمات حمایتی و توان‌بخشی به کلیه معلولان، مددجویان و گروه‌های آسیب‌پذیر از قبیل زنان، کودکان، سالمندان نیازمند جامعه است. همچنین مرجع صدور پروانه تأسیس و فعالیت مراکز و مؤسسات غیردولتی انتفاعی در امور زیر است:

مراکز نگهداری شبانه‌روزی کودکان بی سرپرست و خیابانی، خانه سلامت دختران و زنان، مجتمع‌ها و مراکز خدمات بهزیستی، کلینیک‌ها و اورژانس‌های مددکاری اجتماعی و روان‌شناسی، مراکز خدمات مشاوره

اجتماعی و روان‌شناختی اجتماعی، مراکز توان‌بخشی معلولان، مراکز حرفه‌آموزی معلولان، مراکز توان‌بخشی و نگهداری سالمندان، مراکز توان‌بخشی و درمانی بیماران روانی مزمن، مراکز خدمات مشاوره ژنتیک، مراکز درمانی و بازتوانی معتادان».

۳. عبارت‌های «سازمان مردم‌نهاد»، «تشکل مردم‌نهاد»، «تشکل اجتماعی-فرهنگی مردم‌نهاد»، «مراکز نیکوکاری»، «مراکز و مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی» و عناوین مشابه در قوانین و مقررات موضوعه مشمول مقررات این قانون هستند و اسامی تشکل‌های مذکور به «تشکل اجتماعی» اصلاح می‌شود.

۴. عبارت «سازمان‌های مردم‌نهاد» مندرج در ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری به عبارت «تشکل‌های اجتماعی» تغییر می‌یابد. همچنین صدر این ماده نیز به‌شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«تشکل‌های اجتماعی می‌توانند نسبت به جرائم ارتكابی در زمینه‌های مذکور در اساسنامه اعلام جرم یا شکایت کنند و در تمام مراحل دادرسی شرکت کنند».

۵. جزء «۱۰» به‌شرح ذیل به بند «الف» ماده (۳۱) قانون احکام دائمی توسعه‌ای کشور الحاق می‌شود:

«۱۰- یک نماینده از تشکل‌های مردم‌نهاد عضو شورای ارزیابی تشکل‌های اجتماعی در سطح استان به انتخاب اعضای شورای مذکور و تأیید شورای توسعه مشارکت‌های اجتماعی و تأیید وزیر کشور».

۶. عبارت «یک نماینده از تشکل‌های مردم‌نهاد عضو شورای توسعه مشارکت‌های اجتماعی به انتخاب اعضای شورای مذکور و تأیید شورای ارزیابی تشکل‌های اجتماعی در سطح ملی و تأیید وزیر کشور» به انتهای تبصره «۳» بند «الف» ماده (۳۲) قانون احکام دائمی توسعه‌ای کشور الحاق می‌شود.

ماده (۸۹) از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، مواد، احکام، مقررات و قوانین ذیل نسخ می‌شود:

۱. بند «۱۳» ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰.

۲. آیین‌نامه اجرایی تأسیس و فعالیت سازمان‌های غیردولتی مصوب ۱۳۸۴ هیئت وزیران.

۳. آیین‌نامه تشکل‌های مردم‌نهاد مصوب ۱۳۹۵ هیئت وزیران.

۴. ماده (۱۸۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹.

۵. بند «۳» و «۴» ماده (۱) تبصره «۳» ماده (۷) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۵.

۶. بند «الف» ماده (۲) آیین‌نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیرتجارتی مصوب ۱۳۳۷/۹/۰۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی.

۷. احکام سایر قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، تفاهم‌نامه‌ها و دستورالعمل‌هایی که تا زمان تصویب این قانون محل صدور مجوز تأسیس و فعالیت خیریه، سازمان مردم‌نهاد، تشکل‌های مردم‌نهاد، مراکز

و زیرساخت های لازم به منظور امکان انجام فرایندهای برخط در سامانه مذکور در این قانون را با همکاری دستگاه مربوطه فراهم آورد.

تبصره «۱» منظور از استان کمتر برخوردار در این ماده استان های هرمزگان، لرستان، گلستان، کهگیلویه و بویراحمد، کرمانشاه، کرمان، کردستان، سیستان و بلوچستان، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، چهارمحال و بختیاری، بوشهر، ایلام و آذربایجان غربی است.

تبصره «۲» مصادیق موضوع فعالیت تشکلهای حمایتی خدماتی و توسعه اجتماعی موضوع ماده (۴)، موضوع فعالیت تشکلهای، سطوح فعالیت آنها، میزان سابقه مورد نیاز برای تأسیس تشکلهای موضوع ماده (۶)، ضوابط اجرایی نظام رتبه بندی تشکلهای اجتماعی موضوع ماده (۷)، ضوابط اجرایی سامانه جامع تشکلهای اجتماعی موضوع ماده (۸)، مقام مشورتی عام و خاص موضوع ماده (۱۰)، ضوابط اجرایی و نحوه تشکیل، اداره و تصمیم گیری شوراهای توسعه، فنی و ارزیابی و کارگروه های تخصصی ذیل شورای توسعه موضوع مواد (۱۲)، (۱۷) و (۲۴)، فرایند انتخاب نمایندگان اعضای شوراهای توسعه، فنی و ارزیابی و کارگروه های تخصصی ذیل شورای توسعه موضوع مواد (۱۲)، (۱۷) و (۲۴)، ضوابط اجرایی جشنواره ملی مشارکت های اجتماعی موضوع ماده (۱۹)، نحوه سلب اختیارات مدیریتی و شیوه تعیین سرپرست تشکلهای موضوع ماده (۲۵)، شرایط احراز پست های دبیرخانه موضوع ماده (۳۱)، شیوه تصمیم گیری، اجرا و نظارت بر حسن اجرای تأمین مالی تشکلهای موضوع ماده (۷۱)، جزئیات اجرای مبادلات مالی داخلی یا بین المللی تشکلهای موضوع ماده (۷۷) این قانون به موجب آیین نامه اجرایی این ماده تعیین می شود.

نیکوکاری، مراکز و مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی و تشکلهای موضوع این قانون در وزارت ورزش و جوانان، سازمان بهزیستی، نیروی انتظامی، کمیته امداد امام خمینی و سایر دستگاه ها بوده است.

ماده (۹۰) وزارت کشور مکلف است در مدت حداکثر دو سال، آیین نامه اجرایی تأسیس و فعالیت تشکلهای مجازی، کارآفرینی اجتماعی و سرمایه گذاری های ریسک پذیر انسان دوستانه (ونچر فلانترایی) را با مشارکت وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، تشکلهای و سایر ذی نفعان به صورتی که تأسیس آنها منوط به استعلام از مراجع مذکور در این قانون باشد و با ماهیت غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی تشکلهای در تعارض نباشد، تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند.

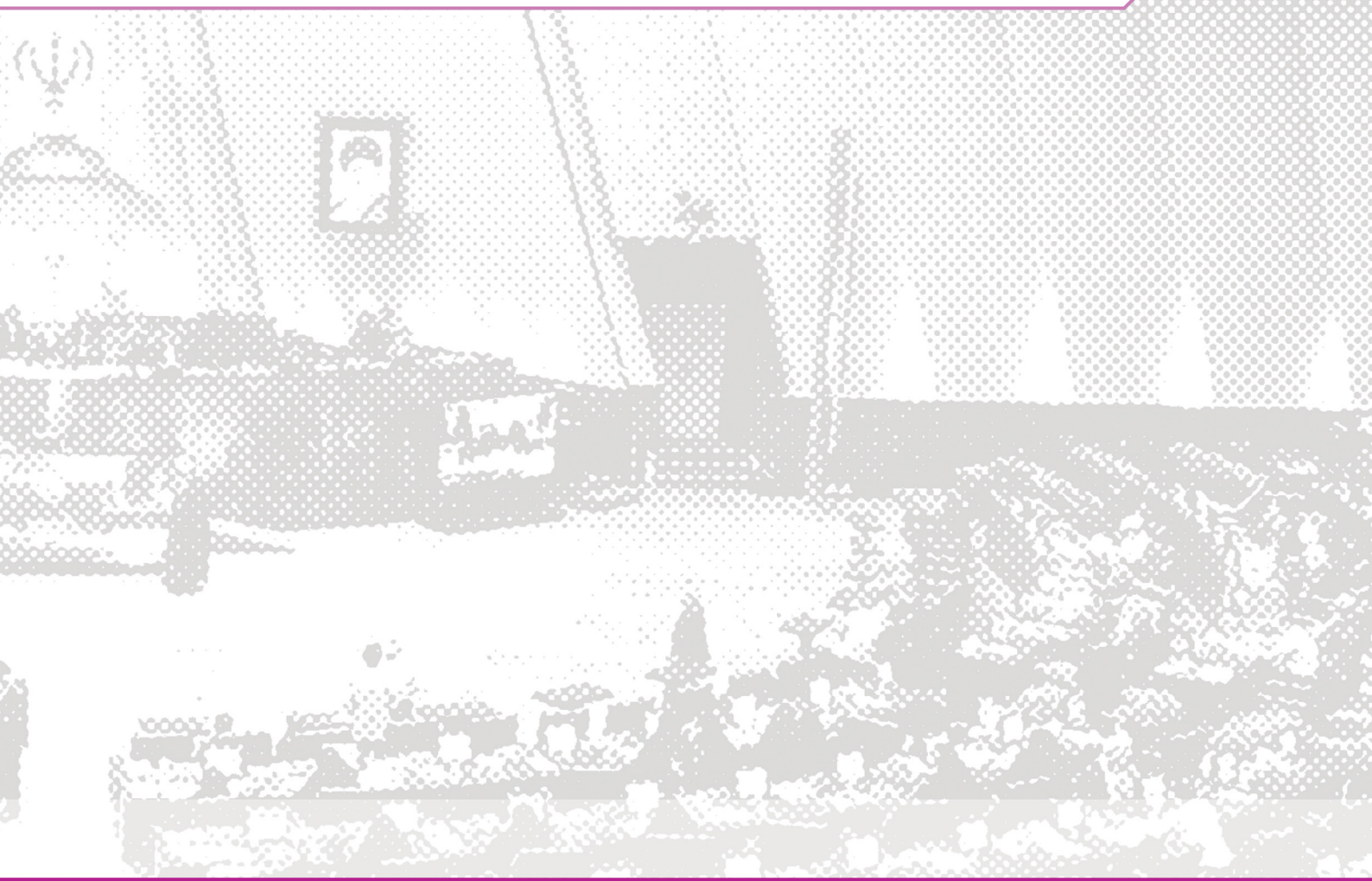
ماده (۹۱) تشکلهای، مؤسسه غیرتجاری محسوب می شوند و تابع قوانین و مقررات راجع به مؤسسات غیرتجاری هستند و مفاد این قانون نافی قوانین حاکم بر مؤسسات غیرتجاری نیست.

ماده (۹۲) وزارت کشور مکلف است آیین نامه اجرایی این قانون را با مشارکت شورای توسعه، دستگاه های مذکور در هر ماده و تبصره این قانون و نمایندگان تشکلهای با حضور یک تشکل استانی از یک استان کمتر برخوردار، یک تشکل ملی، یک شبکه ملی و در صورت وجود یک تشکل یا شبکه بین المللی از طریق فراخوان عمومی و رأی گیری در هر سطح و یک صاحب نظر حوزه تشکلهای اجتماعی به انتخاب کمیسیون «امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی تدوین کرده و تا ۶ ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران برساند. همچنین وزارت کشور موظف است در مدت زمان مذکور، سامانه، نظام ها

منابع و مأخذ

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (الف ۱۴۰۰)، شیخی. سینا و عزت‌آبادی پور. حسام، ترسیم و آسیب‌شناسی وضع موجود تشکلهای مردم‌نهاد، دفتر مطالعات اجتماعی، آذرماه، شماره مسلسل ۱۷۸۹۲، کد موضوعی ۲۱۰.
۲. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (ب ۱۴۰۰)، شیخی. سینا و عزت‌آبادی پور. حسام، اظهار نظر کارشناسی درباره: طرح ناظر بر تأسیس و فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد (غیردولتی)، دفتر مطالعات اجتماعی، آذرماه، شماره مسلسل ۱۷۹۱۷، کد موضوعی ۲۱۰.
۳. آیین‌نامه تشکلهای مردم‌نهاد مصوب ۱۳۹۵ هیئت وزیران.
۴. آیین‌نامه اجرایی تأسیس و فعالیت سازمان‌های غیردولتی مصوب ۱۳۸۴ هیئت وزیران.
۵. آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی.
۶. قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷».
۷. قانون «تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری» مصوب ۱۳۶۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی.
۸. قانون «فعالیت احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده» مصوب ۱۳۶۰.
۹. قانون «مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی» مصوب ۱۳۵۳.
۱۰. قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه مصوب ۱۳۹۶.
۱۱. قانون اصلاح آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۴.
۱۲. قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲.
۱۳. قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۶.
۱۴. قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور مصوب ۱۳۹۹.
۱۵. قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و آیین‌نامه و دستورالعمل‌های اجرایی آن.
۱۶. قانون تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۴.
۱۷. قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه ۱۳۶۵ هیئت وزیران.
۱۸. قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰.
۱۹. قانون شهرداری‌ها (اصلاحی ۱۳۵۲).
۲۰. قانون کار مصوب ۱۳۶۹.
۲۱. قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶.
۲۲. قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲.
۲۳. قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶.
۲۴. قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مصوب ۱۳۹۴.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، رویروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc@majles.ir